

**ПРЕДЛОГ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД**

2017-2021.

САДРЖАЈ

Одељак 1

Увод

- 1.1** Уводна реч председника
- 1.2** Канцеларија за младе општине Стари град
- 1.3** Савет за младе

Одељак 2

Принципи и вредности

Одељак 3

Контекст

- 3.1** Географски подаци
- 3.2** Демографски подаци
- 3.3** образовање
- 3.4** Економија и привреда
- 3.5** Туристички, културни и спортски потенцијали
- 3.6** Безбедност и здравство
- 3.7** Људска права и осетљиве групе
- 3.8** Анализа кључних актера
- 3.9** Анализа ресурса
- 3.10** SWOT анализа
- 3.11** Пресек стања и положаја младих

Одељак 4

ПРИОРИТЕТИ

- 4.1** Оснаживање младих за активно укључивање у друштвене токове;
- 4.2** Унапређивање свих облика запошљавања, samozapoшљавања и предузетништва младих;
- 4.3** Унапређивање коришћења слободног времена кроз иновативне и савремене културне и спортске садржаје;
- 4.4** Развијање социјалне инклузије и здравих стилова живота младих.
- 4.5** Побољшање квалитета живота младих из социјално угрожених категорија
- 4.6** Развој капацитета Канцеларије за младе општине Стари град
- 4.7** Коришћење програма за младе које финансира ЕУ
- 4.8** Континуирано образовање младих кроз систем неформалног образовања
- 4.9** Развој волонтеризма и активизма

Одељак 5

Повезаност са другим стратешким документима

5.1	Повезаност са Националном стратегијом за младе
5.2	Повезаност са другим локалним стратегијама
Одељак 6	Механизми имплементације
Одељак 7	Промоција активности дефинисаних ЛАП-ом

УВОД

1.1 Уводна реч Председника општине

Канцеларија за младе на нашој општини основана је пре 7 година, 15. јуна 2009. године. Како сам и сам учествовао у њеном оснивању, сматрам да је моја дужност, али и морална обавеза, да пратим њен рад и залажем се за унапређење програма које она спроводи.

У претходном сазиву, као члан Већа, био сам задужен за праћење рада Канцеларије за младе и самим тим, разумем проблеме са којима се млади данас суочавају. Посебно сам поносан на пројекат студијских посета у европским престоницама културе, који смо као пилот пројекат започели 2010. године. Овај пројекат по коме смо јединствени, за циљ има промоцију активизма и неформалног образовања младих. До данас, више од 200 младих са наше општине посетило је европске престонице културе и младих, а више од 4000 њих је учествовало у различитим пројектима, програмима, радионицама, предавањима, семинарима и акцијама које је наша Канцеларија за младе спроводила на општини.

Циљеви су били различити – од радионица учења језика, разних пословних вештина, говорништва и јавног наступа, комуникације, рада на рачунару и дизајнирања веб страница до уметничких радионица, физичких активности, плесних радионица и бројних других активности. Поносим ме, такође чини и пројекат бесплатних припрема основаца за упис у средње школе „Улажемо у будућност“, али и рад нашег волонтерског сервиса који свакодневно стоји на располагању нашим суграђанима за све видове волонтерских активности, подстичући међугенерациску сарадњу на различите начине.

Поред свега што смо учинили за младе са Старог града, сматрам да можемо и морамо много више. Са тим циљем, доносимо нови Локални акциони план за младе који је основа сваке будуће активности усмерене ка младима, а који је креиран да се боље носи са временом у којем живимо, интересовањима, приоритетима и проблемима младих.

Са великим задовољством лично пратим и подстичем рад Канцеларије за младе, јер сматрам да су млади будућност наше општине, и да, из тог разлога, морају бити приоритет општине Стари град.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
МАРКО БАСТАЋ

1.2. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Канцеларија за младе званично је отворена 17. јуна 2009. као осамдесет четврта отворена канцеларија у Републици Србији. Просторије канцеларије се налазе у згради општине у Македонској 42.

Канцеларија за младе почела је незванично са радом неколико месеци пре самог отварања. До сада су координатори и волонтери Канцеларије за младе Стари град учествовали у различитим активностима, како у сопственој организацији, тако и у сарадњи са средњим школама, невладиним организацијама, Канцеларијом за младе и сарадњу са удружењима Београда, као и Министарством омладине и спорта. Рад канцеларије финансира општинска управа.

Радом Канцеларије за младе руководе координатори, а њихов рад надгледа члан Већа задужен за омладинску политику.

Задужења координатора Канцеларије за младе су:

- креирање годишњег плана рада КзМ (у складу са Локалним акционим планом)
- реализација годишњег плана рада КзМ
- креирање кварталних планова рада КзМ
- писање кварталних и годишњих извештаја о раду

Општина Стари град формирала је Савет за младе који учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, културе, здравства, информисања, равноправности полова, спречавању насиља и криминалитета.

Савет за младе Општине Стари град има задужења да:

- иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, коришћења слободног времена, повећања запослености, информисања, активног учешћа, обезбеђивању једнаких шанси, здравства, културе, равноправности полова, спречавању насиља и криминалитета, приступа правима, одрживог развоја и животне средине и другим областима од значаја за младе;
- учествује у изради посебних локалних акционих планова и програма у сагласности са Националном стратегијом за младе;
- прати остваривање акционих планова и програма за младе и локалне омладинске политике;
- доноси закључке и даје мишљења о питањима из своје надлежности и о њима

- обавештава органе општине;
- даје мишљење на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина општине у областима значајним за младе;
 - иницира припрему пројеката или учешће у програмима или пројектима за младе у циљу унапређења положаја младих и обезбеђења остваривања њихових права која су у надлежности општине;
 - координира и подстиче сарадњу између општине и омладинских организација и удружења и пружа помоћ у реализацији њихових активности;
 - координира и подстиче остваривање међуопштинске сарадње која се односи на омладину и о томе обавештава органе општине.

Одељак 2

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Локални акциони план за младе општине Стари град, у току свог рада и креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је рађена Национална стратегија за младе, јер произлазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи локалног плана акција су:

- **Поштовање људских права** - Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на полну, расну и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.
- **Равноправност** - Омогућава се да сви млади имају право на подједнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.
- **Одговорност** - Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.
- **Доступност** - Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно провођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.
- **Солидарност** - Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.
- **Сарадња** - Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.
- **Активно учешће младих** - Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.
- **Интеркултурализам** - Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.
- **Целоживотно учење** - Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.
- **Заснованост** - Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

Одељак 3

КОНТЕКСТ

3.1. ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Стари град је централна градска општина града Београда и њена територија чини највећи део старог језгра Београда. Као таква, она у културно-историјском, архитектонском и економском погледу одсликава преко два миленијума дугу историју настанка урбаног и економског раста и развоја Београда. Са својих 473 хектара копнене површине и 215 хектара акваторије најмања је међу београдским општинама.

Положај Старог града на мапи Републике Србије

Карта Београдских општина

Име Старог града одражава историјско место и улогу старог градског средишта одакле се Београд даље развијао. Садашња општина је настала и понела данашњи назив 1957, а

Опште информације	
Географски положај насеља	44° 49' 16" СГШ 20° 27' 44" ИГД 116 м просечна надморска висина
Површина општине	5 км ²
Становништво	55.543 (2002) 53.256 (2007) 10.651 на 1 км ²
Организација	Прираштај -7.4 % 5 месних заједница 1 насеље
Поштански број	11000
Позивни тел. број	+381(0)11 +381(0)11
Регистарске таблице	БГ (BG)
Веб адреса	http://www.starigrad.org.rs/

данашње границе дефинисане су 1961. године, спајањем општина Стари град, Скадарлије и дела Теразија, док под овим именом и на нешто мањој територији постоји од 1955.

На територији Старог града налази се највећи и најзначајнији део архитектонског и културно-историјског наслеђа Београда. Централни положај, вредност и значај културно-историјског наслеђа чине подручје Старог града изузетно атрактивним за многе привредне делатности, пре свега за трговину и банкарство. На подручју општине Стари град налази се велики број административних и других јавних установа републичког и градског значаја. Ту своја седишта имају многе асоцијације привреде, културе и грађана.

3.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

По последњем попису становништва из 2011. године, на територији општине Стари град живи 48450 становника, од којих 13282 младих до 30 година.¹

Становништво је према националном саставу:

Срба има 43208, Југословена 613, Црногораца 441, Хрвата 268, Македонаца 203, Рома 116, Муслимана 97, Албанаца 63, Словенаца 84, Мађара 53, Словака 34, Бугара 28, Румуна 35, Руса 68, Немаца 31, Украјинаца 11, Русина 11, Влаха 14, Бошњака 40, Буњеваца 12, Горанаца 156 и осталих 427.

Показатељи из пописа 2011. године као и статистички годишњази показују да је Општина Стари град једна од **демографски најстаријих општина на свету са просеком старости од 43,98 године** (41,5 код мушкараца и 45,9 код жена) са око 27 одсто житеља општине који су старији од 60 година. Готово исто толико је становника са високом школском спремом (30%).

	1961.	2015.
Број становника	96517	46785
Живорођени, број	1047	575
Умрли, број	605	751
Природни прираштај, број	442	-176
Умрла одојчад, број	34	3
Живорођени, на 1 000 становника	11	12
Умрли, на 1 000 становника	6	16
Природни прираштај, на 1 000 становника	5	-4
Умрла одојчад, на 1 000 живорођених	33	5

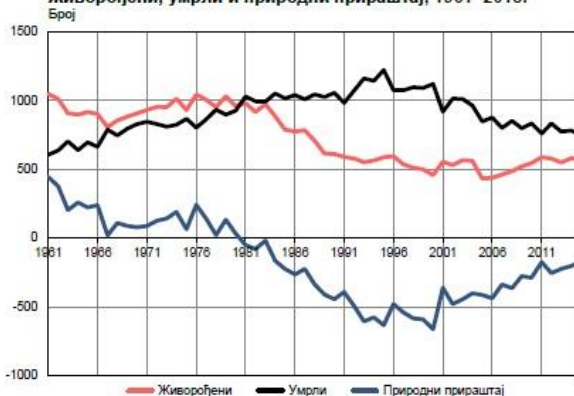
Извор: РЗС – Витална статистика

Број становника, 1961–2015.

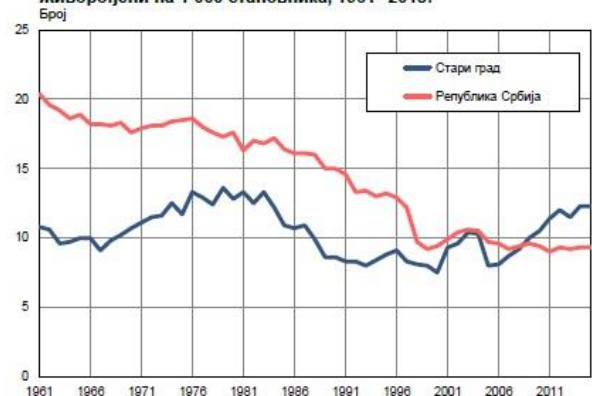
Извор: РЗС – Витална статистика

Живорођени, умрли и природни прираштај, 1961–2015.

Извор: РЗС – Витална статистика

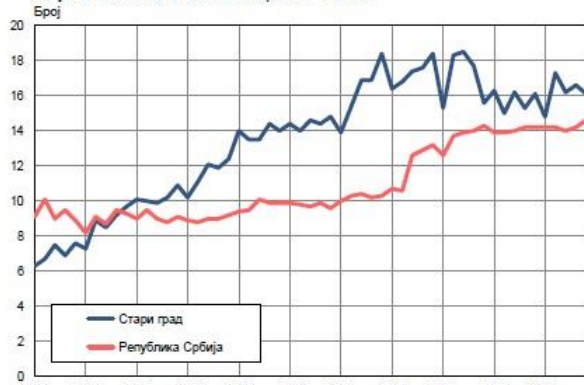
Живорођени на 1 000 становника, 1961–2015.

Извор: РЗС – Витална статистика

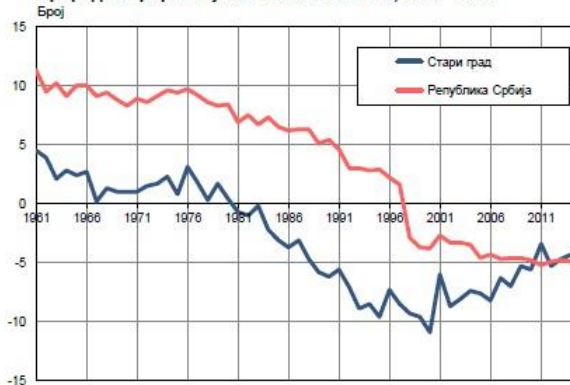
¹ "Статистички годишњак Београда 2012", Завод за информатику и статистику, Београд, 2013.

Умрли на 1 000 становника, 1961–2015.

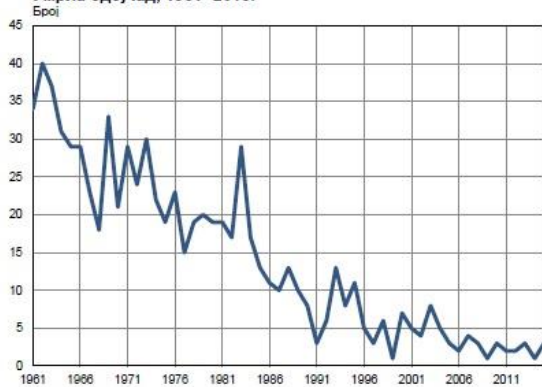
Извор: РЗС – Витална статистика

Природни прираштај на 1 000 становника, 1961–2015.

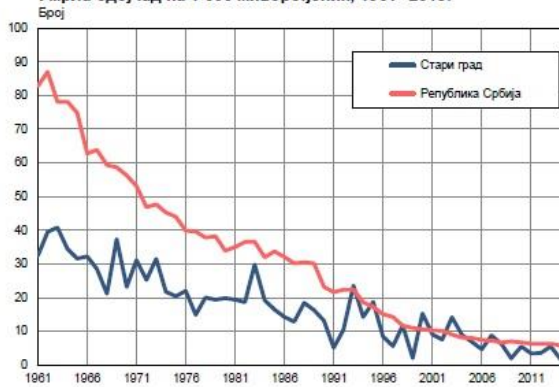
Извор: РЗС – Витална статистика

Умрла одојчад, 1961–2015.

Извор: РЗС – Витална статистика

Умрла одојчад на 1 000 живорођених, 1961–2015.

Извор: РЗС – Витална статистика

Извор: Републички завод за статистику

3.3 ОБРАЗОВАЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД

На подручју општине ради једна предшколска установа (са дванаест вртића у једанаест објеката), седам основних школа, десет средњих школа, две музичке школе, једна балетска школа и једанаест факултета чији је оснивач Република Србија.

ТАБ 3.2.5 - Становништво старо 15 и више година, према полу, школској спреми и писмености														
Број неписмених 173 или 0,4%, ВСС 14589 или 30%														
пол	Свега	Без школске спреме		основно Незавршено образовање	Основно образовање	Средње образовање						Више образовање	Високо образовање	Непознато
		Неписмени	Свега			Свега	Средње школе у трогодишњем трајању	Гимназија	Средње стручне	Средње Усмерено образовање	Школе за специјализацију			
Сума	49 26 4	173	65 1	104 0	581 5	219 03	2545	679 1	112 65	455	847	40 83	145 89	118 3
%	10 0 %	0%	1%	2%	12%	44 %	5%	14%	23%	1%	2%	8%	30%	2%
Мушки	21 36 8	34	23 4	166	213 3	945 4	1463	244 9	498 5	220	335	19 82	684 9	552
%	10 0 %	0%	1%	1%	10%	44 %	7%	11%	23%	1%	2%	9%	32%	3%
Женски	27 89 6	139	41 7	874	368 2	124 49	1082	434 2	628 0	235	512	21 01	774 0	631
%	10 0 %	0%	1%	3%	13%	45 %	4%	16%	23%	1%	2%	8%	28%	2%

Извор: Републички завод за статистику

Учешће неписменог становништва у укупном становништву општине Стари град је испод 1% (0,4%). У табели је приказано 0,4% што укључује и особе које су завршиле од 1. до 3. разреда основне школе, а који се према методологији РЗС воде као неписмени.

По попису из 2002. године чак 30% становника општине Стари град има високу школску спрему.

ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ:

НАЗИВ ШКОЛЕ	БРОЈ УЧЕНИКА	УЧЕНИКА СА ПРЕБИВАЛИШТЕМ НА ОПШТИНИ СТАРИ ГРАД	ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	БРОЈ УЧЕНИКА ОСМОГ РАЗРЕДА
ОШ „ВУК КАРАЏИЋ“	699	266	Кинески језик. секције (драмска, ликовна, еколошка, литерарна, библиотечка)	89
ОШ „КРАЉ ПЕТАР ПРВИ“	535	350	Јапански, кинески, шпански језици, школа кошарке за ученице, школа одбојке за дечаке и девојчице, секција анимираног филма	76
ОШ „ДРИНКА ПАВЛОВИЋ“	910	390	предавања о болестима зависности, ненасилном понашању, опасностима у саобраћају, заразним болестима, о професионалној оријентацији итд.	120
ОШ „БРАЋА БАРУХ“	462	455	пројекат „Тролист“ – иницијатива, сарадња и едукација кроз предавања предвиђена кроз школе (ПУ Стари град)	37
ОШ „Скадарлија“	441	395	предавања о злоупотреби психоактивних супстанци, штетности пушења, правилној исхрани, електронском насиљу,	57

				одликама пубертета	
ОШ „Драган Ковачевић“		154	16	У сарадњи са Црвеним крстом Старог града „Промоција хуманих вредности“ и „Помоћ у учењу деци са сметњама у развоју“, „Отворени колосеум“ – ликовне радионице, Савез слепих и слабовидих – школа рачунара, и радионице шаха и пливања	26
ОШ „Михајло Петровић Алас“		646	40	Професионална оријентација, ПП обука, здравствена едукација, о насиљу, о превенцији болести зависности, екологији, информатичка обука ученика 3. разреда	79

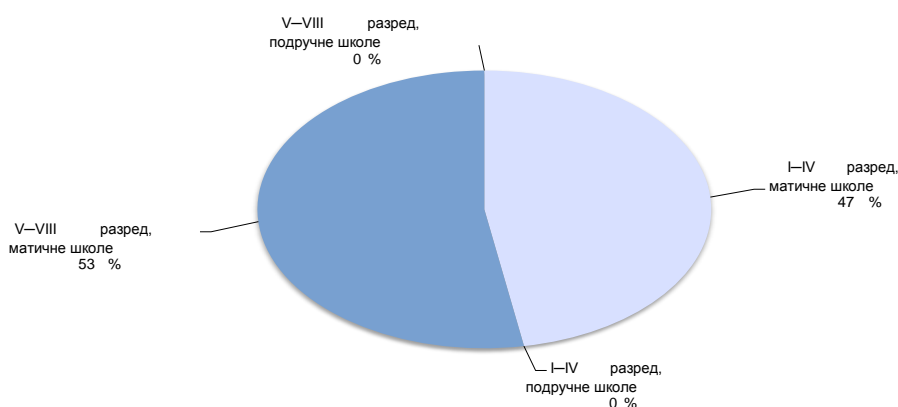
Извор: Основне школе са територије општине Стари град

Напомена: Све основне школе на територији општине Стари град имају функционалан систем видео надзора

Број основних школа – матичне школе	7	(2015)
Број основних школа – подручна одељења	0	(2015)
Број ученика уписаних у основне школе – матичне школе	1878	(2015)
<i>у ниже разреде (I – IV) у више разреде (V – VIII)</i>	2101	(2015)
Број ученика уписаних у основне школе – подручна одељења	0	(2015)
<i>у ниже разреде (I – IV) у више разреде (V – VIII)</i>	0	(2015)
Нето стопа обухвата основним образовањем (у %)	160,3	(2014)
Број ученика који су завршили 8. разред основне школе	475	(2014)
Стопа завршавања основне школе (у %)	167,8	(2011)
Стопа одустајања од школовања у основном образовању	0,3	(2014)

Број деце обухваћене основним образовањем за децу са сметњама у развоју
 Број одраслих обухваћених основним образовањем

148 (2015)
 0 (2015)

Извор: Статистика образовања, РЗС

СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ:

НАЗИВ ШКОЛЕ	БРОЈ УЧЕНИКА	УЧЕНИКА СА ПРЕБИВАЛИШТЕМ НА ОПШТИНИ СТАРИ ГРАД	ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	ДА ЛИ ШКОЛА ИМА УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ
ПРВА ЕКОМОНСКА ШКОЛА	916	25	ЕКОНОМСКЕ ТРИБИНЕ, ПРОЈЕКТИ АЕИСЕС-А, ПРОЈЕКТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ СТАРИ ГРАД, ПРОЈЕКТИ ГС, И МПНТР-А	ДА
ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА ШКОЛА „СТАРИ ГРАД“	580	немају податке	ОБУКА ПРВЕ ПОМОЋИ, СПОРТСКЕ И КУЛТУРНЕ СЕКЦИЈЕ	ДА
МАТЕМАТИЧКА ГИМНАЗИЈА	501	17		ДА
ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА ШКОЛА „НИКОЛА ТЕСЛА“	1771	немају податке	ИНТЕРАКТИВНА ПРЕДАВАЊА О ЕФИКАСНОМ УЧЕЊУ, НА ТЕМУ ПРЕВЕНЦИЈЕ СИДЕ И ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗЛУОПОТРЕБЕ ПСИХОАКТИВНИХ СУПСТАНЦИ, О МАЛОЛЕТНИЧКОЈ ДЕЛИКВЕНЦИЈЕ И ЕЛЕКТРОНСКОГ НАСИЉА, ПРЕДАВАЊА О ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ И ОБНОВЉИВИМ	ДА

			ИЗВОРИМА ЕНЕРГИЈЕ, ПРОГРАМИ И ОБУКЕ КОЈЕ ПОДСТИЧУ И РАЗВИЈАЈУ ПРЕДУЗЕТНИЧКИ ДУХ КОД МЛАДИХ, ПРЕДАВАЊА НА ТЕМУ ПОДСТИЦИЈА ТОЛЕРАНЦИЈЕ	
БАЛЕТСКА ШКОЛА „ЛУЈО ДАВИЧО“	157	5	ПОСЕТЕ ПОЗОРИШТИМА, МУЗЕЈИМА, РАДИОНИЦАМА БЕЗАНИМ ЗА ИГРУ, КАО И ЗА ОСТАЛА ИНТЕРЕСОВАЊА УЧЕНИКА	ДА
ПРАВНО ПОСЛОВНА ШКОЛА	982	50	ПРВА ПОМОЋ ЦРВЕНИ КРСТ	ДА
МУЗИЧКА ШКОЛА „ДР ВОЈИСЛАВ ВУЧКОВИЋ“	89	7	НЕ	ДА
ТРГОВАЧКА ШКОЛА	1010	4	ДОДАТНА НАСТАВА И СЕКЦИЈЕ (ЛИТЕРАРНА, ЕКОЛОШКА, ДРАМСКО РЕЦИТАТОРСКА, ПСИХОЛОШКА), ПОДМЛАДАК ЦРВЕНОГ КРСТА, СЕКЦИЈЕ СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ, ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ, БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА, ИНФОРМАТИЧКА СЕКЦИЈА, ВЕРСКА НАСТАВА), УЧЕНИЧКА КОМПАНИЈА (CREATIVE TEAM), УЧЕШЋЕ НА РАЗНИМ СПОРТСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА, ТРИБИНА О ПРЕВЕНЦИЈИ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА, СЕМИНАР О ВРШЊАЧКОЈ МЕДИЈАЦИЈИ	ДА
ПРВА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА	978	245	НЕ	ДА
ВАЗДУХОПЛОВНА АКАДЕМИЈА	844	12	ЕКОЛОШКА, ХЕМИЈСКА, СЕКЦИЈА ПРВЕ ПОМОЋИ, ЛИТЕРАРНО НОВИНСКА, ДРАМСКО РЕЦИТАТОРСКА, МОДЕЛАРСКА, „HANG OUT“ СЕКЦИЈА (ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК), ФОЛКЛОРНА СЕКЦИЈА, МУЗИЧКА СЕКЦИЈА – ШКОЛСКИ БЕНД, АСТРОНОМСКА СЕКЦИЈА	ДА
СПОРТСКА ГИМНАЗИЈА	760	немају податке		ДА
ТЕХНИЧКА ШКОЛА "ДРВО АРТ"	700	немају податке		ДА
МУЗИЧКА ШКОЛА „МОКРАЊАЦ“	765	30	ОРГАНИЗОВАЊЕ КОНЦЕРАТА	ДА

Извор: Средње школе са територије општине Стари град

Напомена: Све средње школе на територији општине Стари град имају функционалан систем видео надзора.

Општина Стари град од 2011. године организује бесплатне припреме из српског језика и математике за упис у средње школе за све основце са општине. До сада је припреме похађало више од 1500 ђака. Такође, значајан део буџета општине се опредељује за програме „Трећаци ОН-лајн“ (додела бесплатних лаптоп уређаја за све ученике трећег разреда основних школа са територије општине Стари град), „Млади таленти“ (награђивање постигнутих успеха на школским такмичењима ученика основних и средњих школа новчаним средствима), затим додела таблет рачунара вуковцима и ђацима генерације основних и средњих школа. Наведене акције су покренуте у циљу подстицања и награђивања постигнутих резултата у области спорта, науке, уметности и осталих резултата којима се наша општина посебно истиче у односу на друге.

Наставни програм основних и средњих школа на територији општине Стари град се ради по програму Министарства просвете Републике Србије. Самим тим општина се не може мешати у наставни програм али преко своје Канцеларије за младе је веома укључена када је у питању неформално образовање. Општи и специфични циљеви су описани у поглављу неформално образовање.

3.4 ЕКОНОМИЈА И ПРИВРЕДА

Централни положај, вредност и значај културно-историјског наслеђа чине подручје Старог града изузетно атрактивним за многе привредне делатности, пре свега за трговину и банкарство. На подручју општине Стари град налази се велики број административних и других јавних установа републичког и градског значаја.

На подручју општине регистровано је око 9.324 привредних субјеката (представља 8,2% Србије), и 2792 предузетника². У структури привреде, посматрано по важнијим економским индикаторима (укупан приход, добит), доминантно је учешће трговине, финансијских и других услуга, саобраћаја и телекомуникација.

„На евиденцији Националне службе за запошљавање – Филијале за град Београд, у 2016. години укупно је регистровано 99.980 незапослених лица (од тога 56.770 жена или 56,8%).

Учешће младих чини 21,3% од укупног броја незапослених на територији града Београда.

Незапослена лица према годинама старости

Учешће младих (од 15 до 30 године) у укупној незапослености на територији ГО Стари град износи 17,2% или 480 лица од чега 284 жена или 59,2%. Док 47,9% чине лица која су старија од 50 година.

Табела 1. Број незапослених лица на ГО Стари град, по полу и старосној структури (у 2016. години)

Године старости	Незапослени (2016.)		Учешће у незапослености
	укупно	жена	
15 – 19 година	16	7	0,6%
20 – 24 година	108	60	3,9%
25 – 29 година	356	217	12,7%
Млади до 30 година	480	284	17,2
30 – 34 година	362	231	12,9%
35 – 39 година	359	231	12,8%
40 – 44 година	322	205	11,5%
45 – 49 година	296	179	10,6%
50 - 54 година	336	210	12,0%

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапослена лица према трајању незапослености

Највеће учешће у регистрованој незапослености према трајању незапослености, имају лица која траже посао од 1 до 2 године (17,2%), затим лица која посао траже од 3 до 5 године (13,7%), као и лица која траже посао до 3 месеца (13%), следе лица која траже посао од 5 до 8 година (10,8%).

Просечно трајање незапослености износи 41,46 месеци.

Табела 2. – Незапослени на ГО Стари град, према трајању незапослености (у 2016. години)

Трајање незапослености	Незапослени	Учешће у незапослености
до 3 месеца	363	13,0%
3-6 месеци	228	8,1%
6-9 месеци	229	8,2%
9-12 месеци	202	7,2%
Незапослени до годину дана	1.022	36,5%
1 - 2 године	481	17,2%
2- 3 године	281	10,0%
3 - 5 година	383	13,7%
5 - 8 година	302	10,8%
8 - 10 година	92	3,3%
преко 10 година	237	8,5%
Дугорочно незапослени (дуже од 1 године)	1.776	63,5%
УКУПНО	2.798	100,00%
<i>Просечно трајање незапослености (у месецима)</i>		41,64

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапослена лица према образовној структури

Учешће лица са најмање завршеном средњом школом у укупној незапослености износи **76,2%**.

Табела 3. – Незапослени на ГО Стари град, према образовној структури (у 2016. години)

Ниво образовања	Незапослени	Учешће у незапослености
I	212	7,6%
II	48	1,7%
<i>Без квалификација и ниже стручно образовање (I - II)</i>	260	9,3%
III	230	8,2%
IV	945	33,8%
V	21	0,8%
<i>Средње образовање (III - V)</i>	1.196	42,7%
VI-1	222	7,9%
VI-2	114	4,1%
VII-1	955	34,1%
VII-2	40	1,4%
VIII	11	0,4%

<i>Више и високо образовање (VI - VIII)</i>	1.342	48,0%
УКУПНО	2.798	100,0%

Извор: Национална служба за запошљавање

Структура лица према нивоу образовања:

- лица без квалификација и нискоквалификованих је 9,3%, и то: I степен – 212 (7,6%), II степен – 48 (1,7%),
- лица са средњим образовањем је 42,7%, и то: III степен – 230 (8,2%), IV степен – 945 (33,8%), V степен – 21 (0,8%),
- лица са вишим или високим образовањем је 48%, и то: VI-1 степен – 222 (7,9%), VI-2 - VIII степен – 1.120 лица (40%).

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА СТАРОСТИ ДО 30 ГОДИНА (МЛАДИ) СА ЕВИДЕНЦИЈЕ СЛУЖБЕ СТАРИ ГРАД

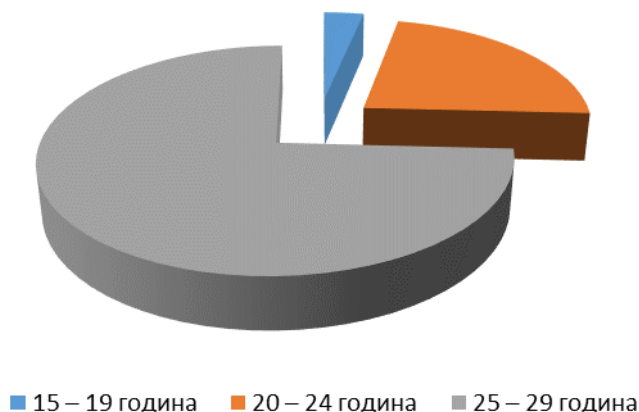
На евиденцији *Службе Стари град*, у 2016. години укупно је евидентирано 480 незапослених лица старости до 30 година (млади) од чега 284 (или 59,2%) жена.

Незапослена лица старости до 30 година - према годинама старости

Табела 4. – Незапослена лица старости до 30 година на ГО Стари град, по полу и старосној структури (у 2016. години)

Године старости	Незапослени	Жене	Учешће у незапослености
<i>15 – 19 година</i>	16	7	3,3%
<i>20 – 24 година</i>	108	60	22,5%
<i>25 – 29 година</i>	356	217	74,2%
УКУПНО	480	284	100,0%

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапослена лица старости до 30 година према трајању незапослености

Табела 5. – Незапослена лица старости до 30 година, на ГО Стари град, према трајању незапослености (у 2016. години)

Трајање незапослености	Незапослени	Жене	Учешће у незапослености
до 3 месеца	108	60	22,5%
3-6 месеци	62	36	12,9%
6-9 месеци	54	27	11,3%
9-12 месеци	66	48	13,8%
Незапослени до годину дана	290	171	60,4
1 - 2 године	93	58	19,4%
2- 3 године	43	28	9,0%
3 - 5 година	40	20	8,3%
5 - 8 година	13	7	2,7%
8 - 10 година	1	0	0,2%
преко 10 година	0	0	0,0%
Дугорочно незапослени (дуже од 1 године)	190	113	39,6%
УКУПНО	480	284	100,0%

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапослена лица старости до 30 година према образовној структури

Број незапослених лица старости до 30 година, са најмање завршеном средњом школом је 449 или **93,5%** од укупног броја незапослених лица старости до 30 година на евиденцији Службе Стари град.

Структура лица старости до 30 година према нивоу образовања:

- лица без квалификација и нискоквалификованих је 6,5%, и то: I степен – 27 (5,6%), II степен – 4 (0,8%),
- лица са средњим образовањем је 31,3%, и то: III степен – 33 (6,9%), IV степен – 116 (24,2%), V степен – 1 (0,2%),
- лица са вишим или високим образовањем је 62,3%, и то: VI-1 степен – 2 (0,4%), VI-2 - VIII степен – 297 лица (61,9%).

Табела 6. – Незапослена лица старости до 30 година на ГО Стари град, према образовној структури (у 2016. години)

Ниво образовања	Незапослени	Учешће у незапослености
I	27	5,6%
II	4	0,8%
Без квалификација и ниже стручно образовање (I - II)	31	6,5%
III	33	6,9%

IV	116	24,2%
V	1	0,2%
<i>Средње образовање (III - V)</i>	150	31,3%
VI-1	2	0,4%
VI-2	49	10,2%
VII-1	245	51,0%
VII-2	2	0,4%
VIII	1	0,2%
<i>Више и високо образовање (VI - VIII)</i>	299	62,3%
УКУПНО	480	100,0%

Извор: Национална служба за запошљавање

СТРАТЕШКИ ЦИЉ

Унапређена запосленост младих жена и мушкараца.

Специфични проблем:

Недовољно адекватних прилика за аплицирање на програме који поспешују запошљивост и запосленост младих и мала мотивисаност младих да се на њих пријављују.

Специфични циљ 1: Развијене услуге и механизми који поспешују запосленост младих

Очекивани резултати и планиране активности реализације:

Представници привредног и омладинског сектора су укључени у развој услуга и механизма који поспешују запосленост младих. – Подржати унапређење јавних политика које омогућавају да представници привредног и омладинског сектора буду укључени у креирање услуга и механизма који поспешују запосленост младих; подржати развој и имплементацију међусекторских услуга које поспешују стопу активности на упошљавању младих на локалном нивоу.

Унапређени постојећи и креирани нови програми који поспешују запосленост младих. – Унапредити постојеће активне мере запошљавања младих, са посебним фокусом на пакет за младе; – развити мере запошљавања и смањења дискриминације младих жена на тржишту рада у сарадњи са приватним сектором; – подржати унапређивање постојећих и креирање нових програма за преквалификацију и доквалификацију; – унапредити постојеће и креирати нове програме преко којих млади стичу практична знања, вештине и компетенције које су неопходне на тржишту рада; – обезбедити унапређивање постојећих и креирање нових програма који подстичу активност младих жена, као и младих из осетљивих друштвених група

Специфични проблем:

Млади не поседују потребна практична знања, вештине и компетенције које су тражене на тржишту рада.

Специфични циљ 2:

Повећана усклађеност знања, вештина и компетенција које се стичу у процесу целоживотног учења, са потребама тржишта рада.

Очекивани резултати и планиране активности реализације: Послодаваца и други релевантни актери активно и континуирано учествују у креирању и спровођењу концепта целоживотног учења.

Пружање подршке програмима који омогућавају младима стицање практичних знања, вештина и компетенција.

- подржати удружења која спроводе омладинске активности
- обезбедити подршку програмима који омогућавају младима да стичу практична знања, вештине и компетенције.

Специфични проблем:

Предузетништво младих није адекватно развијено и није довољно препознат допринос предузетништва смањењу незапослености младих.

Специфични циљ 3:

Омогућени подстицајни услови за развој предузетништва младих.

Очекивани резултати и планиране активности реализације: Створен подстицајни оквир јавних политика који дефинише предузетништво младих и његово окружење. Развити механизме за финансијску подршку младима при покретању бизниса, посебно финансирањем стартап (Start-up), социјалног и иновативног предузетништва. Обезбедити поједностављење административних и правних процедура за предузетништво младих у првим годинама пословања.

3.5 ТУРИСТИЧКИ, КУЛТУРНИ И СПОРТСКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ

На територији општине Стари град концентрисане све најзначајније републичке, културне и политичке установе. Стари град има велики туристички, угоститељски потенцијал, и даље представља и трговачки центар.

Највећи потенцијал општине Стари град, још увек недовољно искоришћен, је то што лежи на две реке Дунаву и Сави. Потребно је уредити приобаље и пристаниште, како би се грађанима и туристима који долазе бродовима омогућио прилаз Косанчићевом венцу, Калемегдану и градском центру.

На територији Старог града налази се највећи и најзначајнији део архитектонског и културно-историјског наслеђа Београда. Под заштитом је близу 200 зграда, просторних целина, јавних споменика и спомен обележја.

Београдска тврђава, Капетан Мишино здање, Конак кнегиње Љубице, Саборна црква и Кнез Михаилова улица као просторна целина су у рангу културних добара од изузетног значаја, а још 20 здања и Косанчићев венац као просторна целина имају статус културних добара од великог значаја. Београдска тврђава, парк Калемегдан, Косанчићев венац, Кнез Михаилова улица, Ботаничка башта, „Јевремовац“ и Скадарлија – некада боемско уточиште највећих српских литерата, сликара, позоришних и других уметника, представљају данас најатрактивније београдске туристичке дестинације.

На подручју Градске општине Стари град налази се велики број административних и других јавних установа републичког и градског значаја. Ту своја седишта имају многе асоцијације привреде, културе и грађана.

На територији општине се налази и доста спортских терена, као што је велики спортски центар "Милан Гале Мушкатировић" са два затворена базена (један олимпијски и један у склопу хидросауноског блока са платформом за обуку непливача) и три спољна базена, једном затвореном салом и сауном. Ту је Калемегданска тврђава са уређеним кошаркашким и тениским теренима. Међу зидинама Калемегданске тврђаве налазе се и разне установе као што су: Зоолошки врт, Војни завод, Градски Завод за заштиту споменика културе, Природњачки музеј, Римски бунар, интернет парк и велики број угоститељских објеката. Велика атракција Старог града је и Скадарлија, боемска четврт, настала крајем 19. века у коме се налазе бројни познати ресторани и који дневно посети преко 20.000 гостију.

Крајем марта 2010. године Градска општина Стари град је основала Установу културе "Пароброд". "Пароброд" је средиште свих културних збивања и пружа могућност свим грађанима да партиципирају у креирању културних дешавања на територији општине. На овај начин ће млади са Старог града моћи у пуном смислу да искажу своје креативне потенцијале.

Градска општина Стари град има велике смештајне капацитете, доста хотела високе категорије, али и приватни смештај и хостеле.

Потенцијали туристичке понуде општине Стари град су: заштићена и евидентирана непокретна културна добра, бројни валоризовани објекти и локалитети, као и делови подручја са израженим природним вредностима, у првом реду делови приобаља и акваторија Саве и Дунава (међународних пловних путева) са највећом путничком и теретном луком у Србији; бројне манифестације интернационалног ранга (ФЕСТ, БЕМУС, БИТЕФ, Маратон, Карневал бродова, Дани европске баштине) и националног и локалног значаја ранга („Град отвореног срца“, Јевремова улица – улица сусрета, Цвети – дан и слава Старог града и др.) које су постале брендови Београда; туристичка традиција (гостопримство и гастрономија) и већ створена репутација општине Стари град. Потенцијал представља и мултифункционалност подручја општине Стари град са могућношћу остваривања активности у области науке, образовања, културе, угоститељства и трговине. На подручју општине налази се велики број административних и других јавних установа републичког и градског значаја, као и седишта различитих асоцијација привреде, културе и грађана, што младима са Старог града пружа већу могућност за усавршавање. Постоје потенцијали за развој градског, конгресног, културног, манифестационог, спортског, наутичког и других видова туризма (излетничког, еколошког, туризма специјалних интересовања - са наутичким и бициклическим турама и стазама, транзитног туризма).

Општи циљ: Унапредити туристичке, културне и спортске потенцијале на локалном нивоу кроз разне културне и спортске активности и манифестације.

Специфични циљеви:

- Консолидација и функционално интегрисање постојеће и развој туристичке понуде централног језгра Старог града и водених булевара Саве и Дунава са атрактивним створеним и природним туристичким потенцијалима (који представљају комплекс културног, манифестационог, пословног, одморишног, наутичког и других видова туризма са рекреативним и угоститељским садржајима).
- Унапређење услова за рекреацију како становништва Старог града тако и туриста.
- Формирање информационог система о туристичким и културним ресурсима и тражњи, промоције и пропаганде туристичких производа и културних институција Старог града (недовољна туристичка информисаност преко туристичко информативних центара)

- Имплементација и креирање конкретних програма у области интеграције сектора културе и туризма; дигитализације и мапирање туристичких и културних потенцијала.
- Анимирања туриста и локалног становништва и успостављање сарадње са институцијама културе које делују на општини (ради свеобухватнијег истраживања и анализе).

Млади са општине могу бити укључени у рад Канцеларије за младе кроз туристичке активности у виду волонтирања на многобројним туристичким, културним и спортским манифестацијама, попут Јевремова-улица сусрета, Улица отвореног срца, Београдски маратон, ФЕСТ, БЕМУС, итд. Поред тога млади могу бити локални туристички водичи који би посетиоцима наше општине пружали услугу вођења туристичких обилазака свог краја у којем живе.

3.6 БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВСТВО

Побољшањем безбедности се утиче и на смањење сиромаштва, постизање економског просперитета и спречавање сукоба. Одсуство било ког облика ускраћености, одсуство страха и слобода будућих генерација да наследе здраво природно окружење – међусобно су повезани саставни делови људске безбедности и стога националне безбедности.

Безбедност представља начин заштите виталних вредности како друштва тако и појединца. Сигурност представља једну од најважнијих људских потреба. Безбедност је такође препозната као кључна друштвена вредност кроз бројне међународне документе. „Свако има право на слободу и безбедност личности“ - наводи се у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода, док Европска стратегија безбедности безбедност види као предуслов развоја. Да би се одређена заједница сматрала безбедном, осим одсуства конфликта, мора неговати вредности као што су: поштовање људског интегритета и достојанства, слободе, једнакости, мањинских права и неповредивост имовине.

Према концепту људске безбедности у чијем фокусу је појединац, институције су дужне да грађанима обезбеде сталну заштиту уместо повремене, односно да делују превентивно, а не реактивно. То подразумева институционалну одговорност да се развијају програми и услуге који одговарају потребама локалне заједнице и у интересу су чланова заједнице. Концепт људске безбедности посматра стање у више различитих области које утичу на стање безбедности у локалној заједници:

- Економска безбедност обухвата проблеме незапослености, задржавања радног места, лоших услова на раду, неједнакости прихода, социјалног осигурања и бескућништво
- Безбедност хране односи се на проблеме физичког и економског приступа исправној храни
- Здравствена безбедност обухвата последице изазване инфективним и паразитским болестима, ХИВ и другим вирусима, загађеним ваздухом и водом, као и неодговарајућег приступа услугама здравствених служби
- Безбедност животне средине односи се на уништење локалних и глобалних еко- система, несташицу пијаће воде, поплаве и друге природне непогоде, нерационално крчење шума и загађење воде, ваздуха и земљишта
- Лична безбедност обухвата опасност од физичког насиља које могу да врше различити актери – од државе до породице, затим безбедност на раду и саобраћају

- Политичка безбедност обухвата опасност од репресивних мера при чему постоји могућност угрожавања и кршења људских права

Општи циљ: Унапредити личну безбедност младих од 15 - 30 година старости развојем локалних капацитета за праћење проблема насиља и небезбедног учешћа младих у саобраћају, као и капацитета за развој и имплементацију конкретних мера - превентивних и заштитних програма усмерених ка младима, родитељима и другим актерима у заједници, подижући на тај начин безбедносну културу како младих тако и грађана Старог града у целини.

Специфични циљеви:

- Изградити локалне капацитете за истраживање, праћење и развој интервентних програма и мера усмерених на проблеме насиља међу младима и небезбедног понашања младих у саобраћају
- Спроводити програме/услуге усмерене на превенцију и заштиту младих од насиља и повећања безбедности учешћа у саобраћају
- Унапређивати безбедносну културу међу младим људима, родитељима, наставницима, омладинским радницима кроз активну промоцију на локалном нивоу

Као најприсутније запажани, у анализи стања и положаја младих са аспекта безбедности, треба навести да постоје проблеми младих у свери насиља на интернету, спорту, у саобраћају, вршњачко насиље и насиље у породици. Одрастање у земљама које су у транзицији довело је до тога да млади данас представљају најрањивију групацију у друштву по питању безбедности. Застарео образовни систем и утицај масовних медија узрокују код младих непознавање различитих култура и вредности што се често манифестује нетолеранцијом и ксенофобијом. Лоша економска ситуација и висока стопа незапослености је чест узрок вршења кривичних дела младих.

Овим Акционим планом, потребно је пружити подршку младима, јер није реч само о њиховом бољем животу, већ и о будућности земље. Системска, организована и стална подршка младима значи квалитетну будућност, њен даљи економски развој, повећање наталитета и стварање услова за бољи живот младих.

ЗДРАВСТВО

Здравље је стање потпуног физичког, менталног и социјалног благостања, а не само одсуство болести. Свеобухватно разумевање и подстицање здравља младих као стања потпуног физичког, менталног и социјалног благостања, а не само одсуства болести или неспособности, наглашава нераскидиву везу између индивидуалног начина живота и здравља, али и улагања у детерминанте здравља и предуслове за здравље који обухватају одговарајуће друштвене и економске услове, физичко окружење и стабилни екосистем.

Здравље младих представља вишеструку вредност и основу за одрживи развој сваког друштва, које зависи од напора који се улаже да се очува и унапреди.

Здравствена заштита младих се одвија на више нивоа здравствене заштите - примарна, секундарна, терцијална и примордијална превенција.

Главни проблеми:

- Недовољна информисаност младих о врстама здравствене заштите;
- Нередовно посећивање лекара, посебно гинеколога;
- Нередовна стоматолошка заштита;
- Гојазност која је све чешћа код младих;
- Алкохолизам;
- Пушење, употреба др. психоактивних супстанци;
- Зависност од игара на срећу;
- Зависност од интернета, рачунара, мобилних телефона;
- Контрацепција;
- Планирање породице;
- Ментално здравље;
- Полно преносиве болести;
- Еколошка свест;
- Лоша исхрана;
- Физичка неактивност;
- Здравии стилови живота - слабо познавање
- Мањак или недовољно применљивих знања кроз здравствено васпитање и образовање;
- Неселективна употреба антибиотика и других лекова.

Општи циљ: Унапредити здравствено стање младих од 15-30 година на Старом граду, обезбеђујући здраво окружење и подршку за здрав психо-физички развој појединца, смањујући изложеност ризицима као и узимање ризика од стране младих усвајањем здравих животних стилова, развијајући здравствену заштиту прилагођену специфичним развојним, социјалним, културним и узрасним потребама младих.

Специфични циљеви: У овој области огледају се у побољшању исхране деце и омладине ради смањења анемије, гојазности и подхрањености, као и у потреби смањења учесталости пушења, употребе алкохола и психоактивних супстанци. У том правцу неопходно је спровести едукацију родитеља и младих свих узраста о значају правилне исхране, јачање свести о важности физичког вежбања и активности, штетности пушења, употребе алкохола и дрога и предностима здравог начина живота.

Активности:

- Организовати узрасно прилагођене превентивне програме у школи и ван ње, засноване на вршњачком образовању, усмерене на информисање о правилној исхрани и физичкој активности
- Организовати већи број превентивних програма усмерених на репродуктивно здравље, превенцију болести зависности и ментално здравље
- Промовисати и развијати иновативне превентивне програме усмерене на развој здравих стилова живота и вештина за здраво живљење у сарадњи са Саветовалиштем за младе и одговарајућим службама Дома здравља
- Организовати програме промоције здравствених услуга на местима где се млади окупљају
- Унапређивати и развијати онлајн системе информисања младих у области здравља.

Међу младима општине Стари град се, на основу анализираних питања из упитника, издвајају следећи проблеми: физичка неактивност, поремећаји исхране и болести зависности. 34% младих се не бави никаквом физичком активношћу, док би њих 30% желело да сазна више информација о правилној исхрани. Од анкетираних испитаника, 80% користи неку психоактивну супстанцу (цигарета, алкохол, дрога) и најчешће разлоге за то наводе: друштво, радозналост и забаву.

Саветовалиште за младе има огромну, ургентну, здравствено-едукативну улогу у очувању репродуктивног здравља младих, обједињену кроз индивидуални и групни рад по типу радионица са адолесцентима.

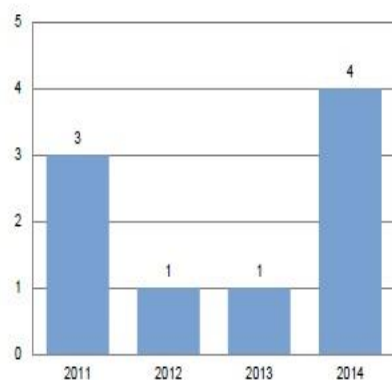
Спроведено истраживање показује да су млади свесни да је њихово знање о репродуктивном здрављу и сексуалности, недовољно, половично, а понекад и погрешно. Ово указује на потребу да је неопходно повећати број семинара, дискусија у школама и на местима где се окупљају млади. Промоција репродуктивног здравља представља велики изазов и одговорност не само тима Саветовалишта за младе и свих педијатара већ и одговорност целог друштва у очувању репродуктивног потенцијала становништва, посебно што се на српски народ, по први пут у својој историји суочава са опасношћу опадања становништва таквих размера који воде ка губитку националне и културне самобитности и државне самосталности.

Здравље младих представља вишеструку вредност и основу за одрживи развој сваког друштва ,које зависи од напора који се улаже да се очува и унапреди.

Број лекара	241	(2014)
Број лекара на 1 000 становника	5,1	(2014)
Број лекара на 1 000 становника – здравствена заштита деце	1,6	(2014)
Број лекара на 1 000 становника – здравствена заштита школске деце и омладине	1,5	(2014)
Број лекара на 1 000 становника – здравствена заштита одраслог становништва	0,9	(2014)
Број стоматолога на 1 000 становника – стоматолошка заштита деце, школске деце и омладине	1,3	(2014)
Број лекара на 1 000 становника – здравствена заштита жена	0,25	(2014)
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (у %)	137,6	(2014)
Обухват трудница патронажним посетама (број)	0,5	(2014)
Број оболелих од туберкулозе	7	(2014)
Инциденција туберкулозе (на 100 000 становника)	15	(2014)
Процент деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота	90,6	(2014)
Процент деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота	74,4	(2014)

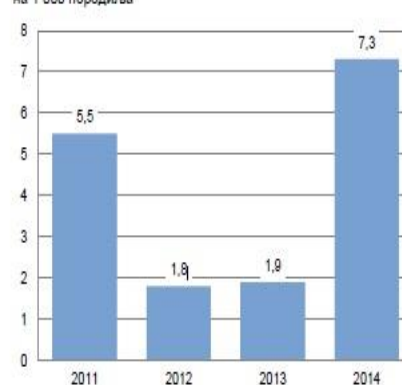
Извор: Институт за јавно здравље Србије

Број малолетничких порођаја, 2011–2014.

Извор: Институт за јавно здравље Србије

Стопа малолетничких порођаја, 2011–2014.
на 1 000 породиља

Извор: Институт за јавно здравље Србије

Канцеларија за младе Стари град у сарадњи са Саветом за безбедност и Саветом за безбедност саобраћаја организоваће низ активности и едукација са циљем побољшања безбедности младих на нашој општини.

У сарадњи са Домом здравља Стари град и Саветовалиштем за младе организоваће се едукације, радионице, као и промоције здравих стилова живота.

3.7 ЛЈУДСКА ПРАВА И ОСЕТЉИВЕ ГРУПЕ

Сви млади су једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту без обзира на лична својства. Не сме се правити разлика или неједнако поступање према младима, посредно или непосредно, по било ком основу, а нарочито по основу: година, расе, пола, националне припадности, верског убеђења, језика, друштвеног порекла, имовинског стања, чланства у политичким, синдикалним и другим организацијама, психичког или физичког инвалидитета, здравственог стања, физичког изгледа, сексуалне оријентације, родног идентитета и другог стварног, односно претпостављеног личног својства. Једнаке шансе за све.

Млади имају право на једнаке шансе и учешће у свим областима друштвеног живота у складу са сопственим избором и способностима. Охрабрује се лични и друштвени развој младих обезбеђивањем поштовања различитости, родне равноправности, права, слободе и достојанства. Млади имају право на објективно, прилагођено и лако доступно информисање, како би се развијали и доносили одлуке на основу пуне обавештености. Градска општина Стари град ће наставити своју посвећеност спровођењу ових цивилизацијских начела на својој територији.

По последњем попису становништва из 2011. године, на територији општине Стари град живи 48450 становника, од којих 13282 младих до 30 година.³

Становништво је према националном саставу:

Срба има 43208, Југословена 613, Црногораца 441, Хрвата 268, Македонаца 203, Рома 116, Муслимана 97, Албанаца 63, Словенаца 84, Мађара 53, Словака 34, Бугара 28, Румуна 35, Руса 68, Немаца 31, Украјинаца 11, Русина 11, Влаха 14, Бошњака 40, Буњеваца 12, Горанаца 156 и осталих 427.3

Становништво на Старом граду према верском саставу чине:

Православци 40192, Католици 516, Протестанти 93, верници осталих хришћанских религија 8, Муслимани 504, Јевреји 56, верници источњачких вероисповести 35, верници осталих вероисповести 54, Агностици 244 и Атеисти 2923.3

На евиденцији општинског одељења Градског центра за социјални рад Стари град у току 2015. године је било **2.394** корисника социјалне и породично-правне заштите, што чини 5,8% укупне популације општине.⁴ У односу на претходну годину, број корисника је мањи за 14,3%

³ "Статистички годишњак Београда 2012", Завод за информатику и статистику, Београд, 2013.

⁴ Процент корисника становништва Стари град односи се на укупан број становника према попису 2011.г (48.450)

ДЕЦА –КОРИСНИЦИ:

Корисничке групе	Узраст				УКУПНО
	0-2	3-5	6-14	15-17	
Деца под старатељством	2	2	25	19	48
Деца жртве насиља и занемаривања	0	6	17	31	54
Деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом	0	0	11	23	34
Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права	17	33	109	28	187
Деца чије су породице корисници НСП и других видова материјалних давања	3	4	40	21	68
Деца ОСИ	8	11	30	6	55
Деца жртве трговине људима	0	0	0	0	0
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици (деца улице)	0	0	0	0	0
Деца повратници/из реадмисија	0	0	0	0	0
Остала деца	10	22	48	26	106

У ситуацијама када се дете налази у озбиљној и непосредној опасности орган старатељства може по доношењу **привременог закључка** предузети меру издвајања детета / деце из биолошке породице.

На основу привремених закључака о обезбеђивању смештаја, 4 деце издвојено је из биолошке породице због занемаривања, као најчешћег вида неадекватног родитељског старања.⁵

МАТЕРИЈАЛНО УГРОЖЕНЕ ПОРОДИЦЕ

У складу са Законом о социјалној заштити, право на новчану социјалну помоћ (у даљем тексту НСП) припада појединцу, односно породици, који својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђеног поменутим законом. Ово право може остварити појединац или породица уколико није у поседу или није продао друге непокретности или покретну имовину чијом продајом може обезбедити материјална средства.

Закон уводи и право на увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ, које може остварити појединац који је неспособан за рад, односно породица чији су сви чланови неспособни за рад. На евиденцији Одељења евидентирано је **у просеку на месечном нивоу 174 породице - корисници НСП.**

Међу корисницима НОВЧАНЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ доминирају одрасла (56,3%), следе малолетна лица (27%), а млади и остарели, приближно су једнако заступљени. Можемо закључити да је сиромаштво на општини, као и у региону Београд структурирано, како

⁵ ПОДАЦИ ИЗ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ГРАДСКОГ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У БЕОГРАДУ-ОДЕЉЕЊЕ СТАРИ ГРАД

међу генерацијама које сnose целокупни терет друштвене репродукције, тако и међу малолетним издржаваним лицима.

ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ:

Особе са инвалидитетом на евиденцији ЦСР, према старости и полу

Старост	Мушки	Женски	Укупно
Деца	35	20	55
Млади	21	10	31
Одрасли	121	101	222
Старији	34	69	103
УКУПНО	211	200	411

Табела бр. 46

Број особа са инвалидитетом у ЦСР према врстама инвалидитета и старости

Врста инвалидитета	Старосна структура				Укупно
	Деца	Млади	Одрасли	Старији	
Телесни	11	6	61	8	86
Интелектуални	4	11	37	1	53
Ментални	1	3	102	92	198
Сензорни	4	4	15	2	25
Первазивни развојни поремећаји,	21	3	3	0	27
Вишеструки	14	4	4	0	22
УКУПНО	55	31	222	103	411

Као што се може видети, најбројније су особе са менталним проблемима (48,2%), следе особе са телесним (20,9%) и интелектуалним тешкоћама, а приближно су подједнако заступљене особе са сензорним, первазивним развојним поремећајима и вишеструким инвалидитетом.

Особе са инвалидитетом најчешће остварују право на додатак за туђу негу и помоћ и увећани додатак за туђу негу и помоћ. Право на додатак за помоћ и негу другог лица има лице коме је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица да би задовољило своје основне животне потребе. Осим овог права лица са инвалидитетом могу остварити и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица у зависности од степена телесног или другог оштећења.⁶

⁶ ПОДАЦИ ИЗ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ГРАДСКОГ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У БЕОГРАДУ-ОДЕЉЕЊЕ СТАРИ ГРАД

СТРАТЕШКИ ЦИЉ

Унапређени услови за развијање безбедносне културе младих

Специфични проблем:

Присутност вршњачког насиља, насиља међу навијачким групама, насиља према ЛГБТ популацији, насиља у партнерским односима и према странцима, непоштовање људских и мањинских права и честа употреба и злоупотреба оружја.

Специфични циљ:

Унапређени програми поштовања људских и мањинских права, родне равноправности, прихватања различитости, толеранције и неговања ненасилних начина комуникације.

Очекивани резултати и планиране активности реализације:

Унапређени су програми рада с младима о социокултурним, верским, сексуалним и другим различитостима.

- Дефинисати смернице које ће унапредити програме рада с младима о социокултурним, верским и другим различитостима;
- Подржати истраживања, активности и програме који обухватају најчешће стереотипе и предрасуде у друштву и проналазе начине како да их млади превладају/потисну;
- Подржати програме вршњачке едукације и интеркултуралног учења који промовишу толеранцију, разумевање и антидискриминацију;
- Развијати интегративне моделе информисања који мањине приказују као део шире друштвене групе, а не изоловане.
- Унапредити информисање младих о потенцијалним опасностима ношења и злоупотребе оружја и оруђа и експлозивних направа;
- Развијати програме који смањују злоупотребу оружја, оруђа и експлозивних направа међу младима;

СТРАТЕШКИ ЦИЉ

Унапређено активно учешће младих жена и мушкараца у друштву

Специфични проблем:

Не постоје ефикасни механизми за интегрисање омладинских перспектива у јавне политике и учешће младих.

Специфични циљ 1:

Веће учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе

Очекивани резултати и планиране активности реализације:

Организације и институције препознају младе и различите категорије младих као посебну групу са својим правима и потребама.

- Обезбедити адекватну заступљеност (процент места) и ниво учешћа младих, како би се постигла равноправност младих у процесима и телима;
- Развити смернице за омладинско и родно одговорно буџетирање на локалном нивоу;
- Развити стандарде и механизме избора младих за учешће у процесима доношења одлука и развоја политика, укључујући афирмативне мере за учешће мање заступљеног пола;
- Обезбедити адекватну заступљеност и ниво учешћа младих како би се постигла равноправност у процесима и телима;
- Развити смернице за СОП на локалном нивоу за укључивање перспективе младих које садрже и родну перспективу и перспективу осетљивих група младих у развојне процесе и политике;
- Укључити младе мушкарце и жене на равноправној основи у процес развоја, имплементације, праћења и евалуације ЛАП-а.

3.8 АНАЛИЗА КЉУЧНИХ АКТЕРА

Кључни актери са територије општине Стари град

Кључни актери са територије Градске општине Стари град су институције које покривају области образовања, културе, спорта и рекреације, као и социјалне и здравствене заштите, а које у оквиру својих програма посебну пажњу посвећују младима и спремне су за сарадњу и заједничке пројекте. Важни актери су студентске организације, омладинске организације, стране и међународне студентске организације, студентски и омладински медији, институције које раде с младима, невладине организације и фондације и донатори.

Основне и средње школе на Старом граду

Право на образовање је једно од основних људских и грађанских права и школе својим радом треба да доприносе доступности и ефикасности образовног система. За младе су од посебног значаја следећи сегменти: учешће ученика на такмичењима и међународним скуповима, различите активности намењене подстицању развоја и превенцији деструктивног понашања адолесцената, размена и сарадња међу школама и са другим институцијама и организацијама.

Основне школе: "Браћа Барух", "Дринка Павловић", "Краљ Петар Први", "Михаило Петровић Алас", "Скадарлија", "Вук Караџић", "Драган Ковачевић".

Средње школе: Електротехничка "Никола Тесла", Електротехничка "Стари град", Математичка гимназија, Музичка школа "Др Војислав Вучковић", Музичка школа "Мокрањац", Правно- пословна школа, Прва београдска гимназија, Спортска гимназија, Прва економска школа, Ваздухопловна академија, Дрво арт, Трговачка школа, Балетска школа "Лујо Давичо".

Дом здравља Стари град

Дом здравља „Стари град“ је здравствена установа која обавља ванболничку здравствену делатност из области примарне здравствене заштите. Има изузетне услове за рад и стручњаке. Посебну пажњу посвећују раду који је усмерен на очување и унапређивање здравља адолесцената. У оквиру школског диспанзера ради Саветовалиште за младе. Постоји стручни тим за индивидуални рад и групни рад. Групним радионичарским радом, користећи активан метод учења, обрађују се следеће актуелне теме: репродуктивно здравље, ХИВ/АИДС, ментално здравље, психоактивне супстанце, злостављање и занемаривање, исхрана.

Центар за социјални рад Стари град

Центар за социјални рад Стари град пружа помоћ и подршку (правну, социјалну, материјалну, психолошко-саветодавну, медијацијску и психотерапијску) породицама и појединцима у превазилажењу и решавању проблема. Ту раде стручни радници који имају законску обавезу да изађу у сусрет младима којима је потребна помоћ и подршка. Централно место делатности Центра за социјални рад представља заштита деце и младих полазећи од начела шта је у конкретном контексту најбоље за младу особу.

Помоћ је усмерена на младе који су жртве злостављања или грубог занемаривања, из породица са поремећеним односима, са поремећајима у понашању и младе са инвалидитетом.

Црвени крст Стари град

Програм подмлатка и омладине, односно рад са младима од 15 година до 28 година у Црвеном крсту Старог града има дугу традицију. Наведени програм се прожима са свим осталим програмима Црвеног крста, јер млади су циљна група ове организације, али и носиоци и реализатори различитих програмских активности и акција Црвеног крста. Црвени крст Старог града поклања пуно пажње едукацији младих волонтера. Омладина организације је носилац и реализатор пројеката, бројних програма и акција. Посебна пажња посвећује се програмима дифузије, прве помоћи, промоције хуманих вредности и програмима за здраве стилове живљења.

Грађанске иницијативе

Грађанске иницијативе су удружење грађана за демократију и грађанско образовање. Свој рад заснивају на сарадњи с јаким и независним локалним партнерима. Мисија овог великог и јаког удружења је да јачају грађанско друштво путем образовања, промовисања демократије и подршке активном грађанском статусу. Посебну пажњу посвећују младима кроз програм за младе у оквиру кога постоје следећи сегменти: Програм размене, Остани грађанин, Подршка омладинским групама, Омладинско предузетништво, Омладинска политика, Изградња капацитета Канцеларија за младе и омладинских група. Имају јаку службу и широк круг стручних сарадника, издају публикације, приручнике и обухватају широк круг организација младих преко интернет билтена са изузетно важним информацијама из свих домена. Грађанске иницијативе су оснивач ФЕНС-а, Федерације невладиних организација у оквиру које је велик део удружења и организација младих.

Иницијатива младих за људска права

Иницијатива младих за људска права је регионална невладина организација која има програме на територији Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине и Хрватске. Иницијативу су формирали млади људи из ових земаља са жељом да поспеше учешће младих у демократизацији друштва и јачању владавине права кроз процес суочавања са прошлошћу и успостављању нових прогресивних веза. У њој свакодневно на различитим пројектима ради велики број младих и бројни волонтери. Иницијатива младих за људска права делује у оквиру Фонда за хуманитарно право, организације која има за циљ документовање кршења људских права и промовисању права жртава ратних злочина.

Спортски центар "Милан Гале Мушкатиновић"

Спортски центар "Милан Гале Мушкатиновић" представља симбол спорта и рекреације града. Центар задовољава потребе деце, омладине, спортиста и свих грађана. У склопу центра се налази пет базена (отворени и затворени), спортска дворана и сауна. Здрави животни стил као концепт који се нуди на подручју спорта, одмора и рекреације у глобалним размерама представља тренд. За младе је од посебног значаја радост која се јавља као последица дружења са другима приликом упражњавања спортских активности. Од посебног значаја је холистички схваћено здравље и редовно бављење спортским и рекреативним активностима.

Установа културе Градске општине Стари град „Пароброд“

Установа је носилац културних дешавања и промотер нове културне политике централне Градске општине Стари град. Мисија Установе је да покрене процес реализације једног

новог стратешког пројекта у културној политици општине и да кроз тај процес трансформише, представља и промовише нов културни модел у оквиру локалне заједнице који се огледа управо у жељи да свим заинтересованим грађанима и групама грађана, посебно младима, омогући да учествују у креирању културног и уметничког живота своје средине кроз осмишљене и квалитетне програмске садржаје који с једне стране обухватају креативне, партиципативне и едукативне програмске облике, а с друге стране рад с публиком у ширем смислу, програмску продукцију, партнерске програме и међународну програмску сарадњу. Програм се реализује кроз програмске блокове који се односе на креирање културне стратегије, културу за суседство, културу живљења, отворену културну сцену, нове тенденције и трендове, међународну сарадњу и манифестације. За младе су од посебног значаја иновативни, креативни и интерактивни програми и програми интеркултурног дијалога који отварају могућности активног укључивања у активности на нивоу локалне заједнице до размене на међународном плану, посебно у европским оквирима. Установа својим потенцијалима има изузетне услове управо за такав приступ.

3.9 АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋИХ РЕСУРСА

Табела. 1 АНАЛИЗА РЕСУРСА			
ВРСТА РЕСУРСА	ПОСТОЈЕЋИ РЕСУРСИ	НЕДОСТАЈУЋИ РЕСУРСИ	ПРУЖАОЦИ ПОТЕНЦИЈАЛНИХ РЕСУРСА
МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ			
-Културне институције -Спортске институције -Образовне институције -Телекомуникације -Нове технологије	-Изграђени терени -Постојање великог броја културних центара -Реконструисан спортски центар -Сталне културне манифестације -Доступне технологије -Добре телекомуникације	-Финансисјка средства -Сталне обуке -Експертска подршка за израду пројеката	-Приватни сектор -Министарства -Локална самоуправа -Институције -Донатори
ФИНАНСИЈСКИ РЕСУРСИ			
-Локални буџет -Наплата услуга од корисника -Локални донатори -ЦСР -Кредити -Приватни сектор	-Локални буџет -наплата услуга од корисника локални донатори -ЦСР -Кредити	-Стране донације -Подршка министарства за пројекте у СО Стари Град -Студентски кредити	-Сарадња Владиних и НВО организација -Влада РС са надлежним министарствима - Донатори - Приватни сектор
ЉУДСКИ РЕСУРСИ			
-Образовање -Екологија -Информисање -Култура -Спорт -Туризам -Нове технологије	-Стручни људи у институцијама и у НВО -Медији–државни и приватни -Локалне институције	- Стране донације -Експертска подршка - Размена искуства	- Министарства - Локални буџет - Партнерство приватног и јавног сектора - Приватни сектор

3.10 CBOT (SWOT) анализа

<p style="text-align: center;">S (strength) <u>Предности</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Централна Београдска општина и расположивост свих градских капацитета • Могућност и спремност младих за развој у практично свим сегментима политике за младе • Добра сарадња са државним и локалним институцијама • Заступљеност високообразовних установа • Заинтересованост младих за учешће у разним активностима • Спремност општинске власти да побољша ситуацију младих • Изграђена инфраструктура, телекомуникације и саобраћај • Постојање великог броја спортских и културних институција и организација • Отверен Омладински центар 	<p style="text-align: center;">W (weaknesses) <u>Слабости</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Неусклађеност стручних усмерења у средњој школи и немогућност усклађивања са потребама привреде и могућности запослења • Непостојање довољног броја превентивних и развојних програма за младе у оквиру локала и регије • Непостојање сталног саветовања и обуке младих • Мањак финансијских средстава • Недостатак редовних организованих ваншколских програма и активности • Недоступност (високе цене) стамбеног простора за самостални живот - касно осамостаљивање младих • Недостатак навика у вези са рекреацијом код младих • Недоступност садржаја у вези са рекреацијом у свим социјалним слојевима и маргинализованим групама • Паркинзи • Загађење – саобраћај
<p style="text-align: center;">O (opportunities) <u>Могућности</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Сарадња са образовним институцијама на нивоу локала, регије • Укључивање младих у мреже на регионалном и националном нивоу • Сусрети и размене искустава са другим општинама у Србији и окружењу • Повећање доступности информацијама и пројектима за младе • Систематски рад на јачању капацитета организација за младе • Доступност нових технологија • Семинари за едукацију вршњачких едукатора (проширење мреже) • Културни догађаји • Спортски центри • Развој приобаља • Нова радна места у туризму, култури и трговини 	<p style="text-align: center;">T (threats) <u>Претње</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • "Одлив мозгова" • Одсуство популационе политике на националном и локалном нивоу • Лоша мотивација пословног сектора да учествује у процесу развоја младих • Недовољна доступност кредита за започињање сопствениг бизниса • Нездрави стилови живота • Ниска мотивисаност и заинтересованост за укључивање у друштвене токове

<ul style="list-style-type: none">• Партнерство приватног и јавног сектора• Коришћење програма за младе које финансира ЕУ	
--	--

ПРЕСЕК СТАЊА И ПОЛОЖАЈА МЛАДИХ

Градска општина Стари град је препознала потребу да се плански бави проблемом младих на својој територији, и кроз отварање Канцеларије за младе и именовање локалних координатора, испланира и спроведе програме који би се спроводили на територији општине Стари град, и тиме унапредили досадашњи квалитет живота младих у општини Стари град. Како су млади категорија становништва која је носилац будућих промена у локалном друштвеном развоју, локална самоуправа Стари град је бављење младима идентификовала као један од главних општинских стратешких циљева.

Градска општина Стари град је обезбедила простор за одвијање омладинских активности при Канцеларији за младе. Млади, узраста од 15-30 година, на територији општине Стари град, по први пут, до сада, имају обезбеђен простор за друштвене активности (залагање Општинске управе ГО Стари град).

Узимајући у обзир напред наведене показатеље евидентно је да ће се Локалним акционим планом обухватити циљна група од 10.882 младих што представља око 20 одсто од укупног броја становника градске општине Стари град. Деце и омладине старости до 29 година има 17.161 младих што представља око преко 31 одсто од укупног броја становника градске општине Стари град.

3.12 Изазови са којима се млади суочавају⁷

У целокупној посматраној популацији младих од 15 до 29 година доминирају неактивни, али је неповољна структура младих који припадају активном становништву (нису на школовању), јер је 38% њих незапослено. Стопа незапослености младих у категорији коју посматра Еуростат (15–24 године) је висока – 47,1%, што Србију заједно са Шпанијом и Грчком, Хрватском и Италијом сврстава у групу европских земаља у којима је скоро свака друга активна млада особа незапослена.

У време када је флексибилизација тржишта рада све интензивнија и када је под утицајем економске кризе веома висока стопа незапослености младих и рада у нерегулисаним условима, запослење, а посебно оно под стабилним условима, значајан је ресурс. У нашем узорку младих старости 15 до 29 година, било је нешто преко половине неактивних (на школовању). Свака четврта млада особа је запослена (за стално или привремено) а одређени број младих истовремено и ради и школује се. У узорку је свака шеста особа незапослена, а стопа незапослености износи 36,7%. Када се из анализе искључе они који нису активни на тржишту рада, на то да ли ће млада особа бити запослена или не, утичу године старости младе особе, регион у којем млади живе и породични и лични културни капитал. Први фактор је очекиван јер се са годинама старости млади постепено укључују у тржиште рада и њихова позиција на њему бива стабилнија и извеснија. Близина главног града је други значајан фактор проналажења посла имајући у виду значајну централизацију привреде. Трећи чинилац који објашњава запослење јесте образовно постигнуће родитеља и младе особе.

Материјално стање домаћинства у којем живи млада особа, испитивали смо преко неколико индикатора. Најпре смо питали младе каква је материјална ситуација у њиховом домаћинству и ова мера је апроксимација материјалног стања и животног стандарда заснована на њиховој перцепцији. Свега 5% младих нема финансијских проблема, односно може да купи шта год пожели. С друге стране, одређени број младих сведочи да немају довољно новца ни за храну, а свака осма млада особа нема довољно новца да покрије трошкове обуће и одеће.

Да бисмо проверили степен финансијске (не)самосталности, замолили смо младе да нам наведу све приходе које имају, и уколико немају приходе да наведу ко их издржава. Резултати указују да готово две трећине младих издржавају родитељи, а сваку двадесету младу особу додатно финансијски помажу. Такође, сваку двадесету младу особу издржава партнер/ ка (међу издржаваним особама је 90% жена). Свака трећа млада особа има личне приходе од рада, док су остали приходи заступљени у мањој мери. Имајући у виду да се ради о свим приходима, збирно посматрано у односу на то да ли је млада особа финансијски самостална или није, резултати су следећи: 61,3% младих издржавају родитељи, 4,5% партнери, 32,7% младих је у потпуности финансијски самостално, док 1,5% њих има приходе који нису довољни, тако да им родитељи финансијски помажу.

Две трећине младих (66,9%) живи са својим родитељима. Остали живе ван родитељског домаћинства и то следећим редом: 8,4% у наслеђеној кући/стану, 7,1% у простору који су им купили родитељи, 5,8% у стану који изнајмљују и сами плаћају, 5% у стану који је изнајмљен али неко други сноси трошкове станарине, 3,4% у стану који је купио сам или са партнером/супружником, 1,6% код пријатеља или рођака, 1% код супружника/партнера, 0,3% у студентском дому и 0,3% у другом типу смештаја. И ово истраживање потврђује резултате претходних (Станојевић, 2012) да је најчешћи начин долажења до некретнине наслеђивање, куповина од стране родитеља па тек онда

⁷ Смиљка Томановић и Драган Станојевић; (Friedrich Ebert Stiftung i SeCons); Млади у Србији 2015 – Стања, опажања, веровања и надања;

самостална инвестиција за коју веома мали број младих има могућности. Степен стамбене зависности од родитеља очекивано опада са годинама старости. У најмлађој старосној кохорти (15 до 19) 85,7% младих живи са својим родитељима, средњој (20 до 24) 67%, док још увек половина (49,9%) оних који су старости 25 до 29 година, живи у родитељском дому.

Стамбена аутономија младих показује веома јаке везе са степеном финансијске аутономије младих. Свака четврта особа коју издржавају родитељи, истовремено дели и стамбени простор са њима. Уколико постоји могућност да особа зарађује довољно за себе, у половини случајева ће основати сопствено домаћинство, али исто толико младих наставиће да живи са својим родитељима делећи трошкове домаћинства. Слична је ситуација и уколико млади зарађују али недовољно да у потпуности подмире своје потребе. Издржавање партнера најчешће подразумева и дељење простора са партнером и независно од родитеља.

Млади су исказали добру мотивисаност за школовање, али и критички интонирано незадовољство квалитетом образовања у Србији. Резултати истраживања су указали на опстајање високог степена репродукције образовних неједнакости, који је очигледан. До тог закључка долази се анализом показатеља као што су количник образовних шанси, неједнакост у акумулираном културном капиталу, неједнакост у приступу државним мерама подршке и помоћи у образовању и неједнакост у образовним аспирацијама и плановима. Са тим је повезан налаз о социјално стратификованој приступачности високог образовања, које је и канал друштвене промоције, али и гарант лакше и боље запошљивости. Потоње није обезбеђено ни системом средњег стручног образовања, за које је и ово истраживање показало да је неадекватно у смислу обезбеђивања стручних квалификација и практично примењивих вештина, усклађених са потребама тржишта рада. Образовни систем у Србији је нефлексибилан у смислу да не даје могућности комбиновања школовања и других животних ангажмана – рада, родитељства и сл., чиме онемогућава индивидуализацију животних путања младих и чини их у великој мери материјално зависним од родитеља.

Ризична понашања младих откривају оно што младост са собом неретко носи, упуштање у активности које могу бити штетне по здравље и развој младе особе. Али поред нежељених директних ефеката ризичних понашања, она са собом носе и проблеме интеграције у друштво младих, односно ометање или онемогућавање адекватне транзиције кроз образовање, сферу рада и породични живот. Ризична понашања испитивали смо преко:

1. употребе штетних супстанци: цигарета, алкохола и марихуане и ставова према прихватљивости истих;
2. учествовања у насилним догађајима;
3. сексуалне активности и односа према контрацепцији.

Истраживања указују да је конзумација цигарета веома значајан узрок више болести и последично смртности; са пушењем се почиње у просеку око пунолетства и брзина стварања зависности код младих од никотина је много већа него код одраслих (услед физиолошких разлика). Конзумација цигарета, као и осталих облика ризичних понашања, младима даје с једне стране осећај да су одрасли, а са друге стране осећај прихваћености од вршњачких група. Скоро половина младих у Србији редовно или повремено конзумира цигарете. Цигарете чешће конзумирају младићи него девојке и конзумација расте са годинама старости; значајно чешће пуше млади у централној Србији него у Војводини а најмање у Београду. Употреба цигарета опада са растом материјалног стања домаћинства у којој млада особа живи али расте са расположивим приходима младе особе. Редовно пуши 19,6% (16,3% повремено) средњошколаца, 28,1% (13,8% повремено) оних који студирају док свакодневно конзумира цигарете чак 35,6% (15,4% повремено) оних који су

ван процеса образовања – активни на тржишту рада. Последњи податак је алармантан јер указује да више од половине младих стекне навику конзумирања цигарета док стигне до завршетка образовања.

Ситуација са употребом алкохола је на сличном нивоу алармантности. Алкохол представља узрок преко 60 различитих болести и често је у вези са другим облицима ризичних понашања, попут повређивања, насиља, ризичне возње, и сексуалних односа без заштите. Скоро половина (45,2%) младих редовно конзумира алкохол (макар једном недељно – током викенда) док тек свака шеста особа не конзумира алкохол уопште. Чак 14,7% младих конзумира алкохолна пића више пута недељно што је посебно забрињавајуће. Употреба алкохола је чешћа код младића него код девојака, чешћа у Београду него у Војводини, док је на најнижем нивоу у централној Србији, расте са расположивим приходима младих и изненађујуће, расте са образовним нивоом родитеља.

Посебно ризичан облик понашања младих јесте учествовање у насилним догађајима. Насиље може оставити значајне последице по физичко и психичко здравље особе, али може довести и до заостајања у школи, етикетирању младе особе, и овај облик понашања значајно корелира са интерперсоналним проблемима. Међу младима у Србији њих 16,4% у последњих 12 месеци било је укључено у макар један облик насиља. Најчешћи облик испољавања агресије је према вршњацима у клубовима и кафићима, суседству, школи и на спортским догађајима. Веома мало је прилика да се уђе у сукоб са полицијом а још мање са политичким неистомишљеницима.

Сексуални односи младих често подразумевају ризике од нежељене трудноће и полно преносивих болести имајући у виду да трећина младих који имају сексуалне односе никада не користе контрацепцију, а још трећина користи их понекад. Имајући у виду да сексуално образовање није део школских курикулума, не чуди податак да готово свака десета млада особа старија од 15 година не зна шта је контрацепција (у узрасној групи од 15 до 19 година чак 15,9% младих не зна шта је контрацепција).

Известан отпор према политичкој сфери је видљив и у праксама, а не само у ставовима према политици. Младе смо у истраживању питали, за коју би политичку партију гласали уколико би сутра били одржани избори. Одговори су укључивали и опције не желим да гласам, не знам још увек и не желим да одговорим. Готово половина младих која има право гласа децидно одбија да учествује чак и минимално – путем гласања на изборима – у политичком животу. Свака шеста млада особа је неопредељена, односно у овом тренутку не препознаје која би политичка партија најбоље изражавала њене интересе, а занимљив је и податак о релативно високом учешћу младих који одбијају да дају одговор на то питање. Вероватно су најбољи оквири објашњења зашто су мало заинтересовани за политику, то што сматрају да немају значајан утицај на оно што се дешава унутар политичког поља, и с друге стране, то што њихови интереси нису адекватно заступљени. Млади имају осећај да њихов глас нема великог утицаја на политику у њиховом окружењу, и то како на националном, тако и на локалном нивоу. Тек свака пета млада особа сматра да њен глас утиче на локалну политику, а тек свака шеста, на националну. Већина сматра да њихов глас не утиче уопште или значајно на политички живот.

Највећи проблем који би најпре требало решавати, према младима јесте проблем незапослености, за којим следи проблем економске неразвијености земље. Веома високо на овој скали налази се и борба против криминала и корупције, коју млади могу доживљавати као узрок економске неразвијености, али им може бити и показатељ живота у друштву које је испресецано неформалним и клијентелистичким везама и које је далеко од меритократских принципа и предвидљивости делања. Интересантно је да млади релативно ниско вреднују подршку Србима у околним земљама, као и побољшање односа

са суседима упућујући да млади у фокусу првенствено имају сопствену неповољну ситуацију и сматрају да она има приоритет за деловање. Још један веома значајан налаз је да испитаници не препознају припрему земље за улазак у ЕУ као један од приоритета на који би влада требало да се фокусира. И док су након промена 2000. године, економски раст и стабилност повезивани са процесима европских интеграција, изгледа да је након отпочињања економске кризе, која је као последицу имала увођење мера штедња за многе земље југа Европе, пољуљано поверење у то да приближавање ЕУ доводи истовремено до решавања економских проблема.

Резултати упућују на повезаност социодемографских особина младих и приоритета на које би влада требало да се фокусира. Када је реч о смањењу незапослености, са годинама се повећава значај овог циља за младе, с обзиром да полако излазе из образовног процеса и суочавају се веома неповољном ситуацијом на тржишту рада. Изненађујуће је да са повећањем нивоа образованости, расте и прихватање става да је веома значајно да се незапосленост смањи. Да влада треба да се фокусира на побољшавање проблема жена у друштву, сматрају, очекивано, чешће жене, старије кохорте младих, а прихваћеност овог циља расте са степеном образовања младе особе. Када је реч о духовном препороду народа, овај циљ је нешто заступљенији код младих чији родитељи имају завршену основну школу, у јасној је вези са политичким оријентацијама младих, тако да је заступљенији код оних који су на десном делу идеолошког политичког спектра. Млади у својим наративима објашњавају шта виде као проблеме друштва у којем живе, и због чега би их требало решавати. Сви као највећи проблем препознају неразвијеност тржишта рада и веома мали број радних места. У својим интерпретацијама они дају и објашњења због чега посла нема. Објашњења се крећу од несупелих и сумњивих приватизација до нетранспарентности политике која је главни канал друштвене промоције и запошљавања. Интересантно је да млади препознају још један значајан проблем друштвеног и политичког живота у Србији – одуство солидарности. У следећем наративу, велике социјалне разлике, одуство солидарности, и саосећања, сматра се највећим проблемом, али ова врста размишљања дискурзивно упориште најчешће проналази у једином присутном колективистичком дискурсу – национализму.

ПРИОРИТЕТИ

4. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ПРИОРИТЕТИ

При решавању наведених проблема четири стратешка правца карактерисаће приступ којим се максимализује ефекат спровођења Акционог плана:

- *Повећање обима, квалитета и примерености услуга и активности намењених младима;*
- *Креирање и реализација нових садржаја за младе;*
- *Развијање сарадње са градском КЗМ и сарадњу са удружењима Београда и другим општинским КЗМ у Београду, у спровођењу омладинске политике;*
- *Стварање простора намењеног за подршку и подстицај предузетништва младих у циљу самозапошљавања и развијања иновација;*

Логика везе између ова четири стратешка правца јесте у идеји да фундаменталне промене у прилагођавању програмских садржаја за младе, њихове разноврсности и доступности, су могуће само ако се локални капацитети свих актера у заједници која ради са младима, додатно умреже и прилагоде потребама младих. Компензација за недостатке ресурса у самој заједници, у многим случајевима може се пронаћи коришћењем ресурса у региону.

За дефинисане групе проблема, локална заједница се одлучује да делује кроз девет међусобно повезаних приоритетних подручја рада са младима:

1. **Оснаживање младих за активно укључивање у друштвене токове;**
2. **Унапређивање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;**
3. **Унапређивање коришћења слободног времена кроз иновативне и савремене културне и спортске садржаје;**
4. **Развијање социјалне инклузије и здравих стилова живота младих;**
5. **Побољшање квалитета живота младих из социјално угрожених категорија;**
6. **Развој капацитета Канцеларије за младе општине Стари град;**
7. **Коришћење програма за младе које финансира ЕУ;**
8. **Континуирано образовање младих кроз систем неформалног образовања;**

9. Развој волонтеризма и активизма.

Горе наведени приоритети у целини одговарају дефинисаним проблемима у "Пресеку стања". Међутим, сходно прихваћеном холистичком приступу у развоју националне и локалне омладинске политике, деловања на остварењу једног приоритета по правилу доприносе и стварању претпоставки и/или директном остварењу других приоритета, те стога овако дефинисани "приоритети" осликавају логичку шему управљања променама која стално тежи да пружи допринос интегралној промени у заједници.

Приоритет 4.1 - Оснаживање младих за активно укључење у друштвене токове

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетим у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима неразвијености грађанског активизма, партиципације младих у процесима одлучивања у школама, установама културе и политикама локалне самоуправе, те са блиским питањима попут некоришћења ресурса којима се млади укључују у омладинску размену на регионалном и ЕУ нивоу, тј. са недовољно доступним информацијама о могућностима за ангажман младих...

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Апатија и незаинтересованост младих: непреузимање одговорности, одсуство препознавања сопствене важности и самопоуздања, креативности, одсуство осећаја припадности заједници;
- Млади немају добар приступ информацијама о могућностима њиховог учешћа у друштву и неформалном образовању;
- Недостатак простора и мали број удружења са чијим деловањем би се млади идентификовали: простор за рад и информисање, одсуство подршке за одрживост организација и иницијатива младих;
- Нема омладинских програма и адекватних пројеката који би заинтересовали ширу друштвену заједницу;
- Недовољан број трајних и одрживих волонтерских програма и недовољан број волонтера.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

- 1. Јачати капацитете КЗМ;**
- 2. Повећати ниво информисања младих о могућностима омладинског активизма и програмима за младе;**
- 3. Развити активизам и волонтеризам младих;**
- 4. Укључити младе у програме омладинске размене у региону и ЕУ.**

Приоритет 4.2- Унапређивање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима незапослености и недостацима образовног система и система неформалног образовања.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Немогућност стицања радног искуства, неопходног за запошљавање (велики број младих који не могу да заврше приправнички стаж);
- Средњошколци стечена знања недовољно продубљују кроз праксу, те на тржиште рада наступају без искуства које им је потребно да би се запослили;
- Недовољна информисаност младих о сопственим могућностима, као и потребама на тржишту рада приликом уписивања даљег школовања;
- Предузетнички дух код младих је недовољно развијен, а друштвене структуре (од школе, до актера на тржишту рада, преко локалне самоуправе и КЗМ) немају изграђен систем подстицања и развоја предузетништва код младих.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

- 1. Развијати програме омладинског предузетништва у средњим школама;**
- 2. Развијати предузетништво кроз мере подршке младима који почињу сопствени бизнис;**
- 3. Унапредити конкурентност младих на тржишту рада путем унапређења формалног и подстицањем различитих облика неформалног образовања младих;**
- 4. Подстакнути развој туризма кроз развијање стручних и практичних вештина у овој области;**
- 5. Организовање сајма запошљавања и стручних пракси;**
- 6. Оснивање стартап инкубатора за младе предузетнике.**

Приоритет 4.3 Унапређивање провођења слободног времена кроз иновативне и савремене културне и спортске садржаје;

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетим у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима у вези са квалитетним провођењем слободног времена (културно-образовним, спортским и забавно-рекреативним садржајима), као и са недовољно развијеним неформалним образовањем.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Неадекватан квантитет и квалитет културно-образовних, спортских и других забавно-рекреативних садржаја за младе;
- Мали број и неадекватна опремљеност објеката и простора намењених младима (простор за рад и реализацију садржаја);
- Неадекватно информисање о дешавањима за младе - постојећи начини информисања младих је у раскораку са потребама младих;
- Недовољна заинтересованост младих за садржаје из културе;
- Недовољна партиципација младих у осмишљавању културно-образовних, спортских и других забавно-рекреативних програма.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

- 1. Укључивање младих у креирање и реализовање културних, спортских и забавно-рекреативних садржаја;**
- 2. Развијање нових облика забавно-рекреативних активности, атрактивних за младе;**
- 3. Развијање неформалног образовања.**

Приоритет 4.4 Развијање социјалне инклузије и здравих стилова живота младих

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетим у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима локалне здравствене заштите, ангажовања младих у организацијама које се баве превенцијом и смањењем болести зависности, заштите репродуктивног здравља, сузбијањем наркоманије и алкохолизма. Такође, безбедност младих у саобраћају, у школи или на местима на којима се окупљају, у јасној је вези са питањима социјалне патологије, која нпр. произилазе из наркоманије и опијања. Такође, приоритет је повезан и са неопходношћу унапређења социјалне заштите, путем едукације и директним ангажовањем младих.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Недовољно организованог и континуираног рада на превенцији: болести зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија), сексуално преносивих болести и ХИВ-а, менталних проблема у развојном добу, агресивног понашања и насиља;
- Недовољно развијена свест младих о здравим стиливима живота и недостатак подршке правилном психо-физичком развоју младих у областима: развоја здраве и стабилне личности код младих, рекреација, исхрана и репродуктивно здравље;
- Поремећено понашање младих због неконтролисаног конзумирања: алкохола, цигарета и психоактивних супстанци;
- Релативно висок број социјално угрожених младих и младих из сиромашних породица.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве, :

- 1. Развијати свест о здравим стиливима живота и психофизичком развоју младих кроз промоцију модерних спортова, едукације о здравој исхрани, као и кроз едукације о репродуктивном здрављу младих у школама;**
- 2. Унапредити социјалну одговорност заједнице према младима кроз активности у сарадњи са центром за социјални рад и службом за запошљавање;**
- 3. Радити на смањењу болести зависности кроз пројекте и активности кроз пројекте и активности на тему конзумирања алкохола, цигарета и психоактивних супстанци.**

Приоритет 4.5 Побољшање квалитета живота младих из социјално угрожених категорија

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетим у одељку "Пресек стања и положаја младих". Градска и општинска управа на више начина помаже побољшање статуса младих из социјално угрожених категорија:

1. **Директна новчана давања општине Стари град** – стипендије, бесплатне карте за превоз, бесплатне књиге, бесплатне ужине, посебни додаци за лечење младих. Наведене мере, посебно стипендије нису намењене само младима из социјално угрожених породица већ и младима који су показали изеузетне резултате у свом раду и учењу.
2. **Омладински програми локалних НВО** - Општина Стари град, кроз јавне позиве и конкурсе финансира омладинске програме које спровode локалне невладине организације, у циљу побољшања статуса социјално угрожених категорија младих.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Недовољан број програма (услуга) намењен свим категоријама социјално угрожених младих;
- Недовољно развијена свест младих о правима и потребама младих са инвалидитетом и младих из маргинализованих група;
- Постојеће активности (спортске, културне) често су недоступне, младима из сиромашних породица (мало бесплатних активности);
- Релативно висок број социјално угрожених младих и младих из сиромашних породица;
- Недостатак финансијских средстава за наставак програма који су показали позитивне ефекте на наведене категорије младих.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

- **Унапређење положаја младих из социјално угрожених категорија, кроз медијску промоцију социјалне једнакости;**
- **Повећати ниво информисаности младих о правима и потребама младих са инвалидитетом и младих из маргинализованих група;**
- **Креирати активности и услуге из културе и спорта, доступне младима из социјално угрожених категорија.**

Приоритет 4.6 Унапређење положаја младих кроз развој капацитета локалне Канцеларије за младе

Оснаживање локалних актера да се баве омладинском политиком на савремен и реформски начин је један од основних предуслова успешне омладинске политике. Ту се посебно мисли на Канцеларију за младе, која кроз развој сопствених знања и вештина, треба у следећих 5 година да прерасте, не само у координатора активности за младе, већ и у професионално информисаног локалног актера који ће моћи да креира омладинску политику у свој средини. Активности КЗМ треба да буду окренуте, не само младима на територији општине и локалним институцијама и организацијама, већ и регионалним актерима, који ће својим ресурсима и програмима унапредити и положај младих из неке друге средине. Континуирана сарадња са локалним и регионалним медијима треба да буде једна од активности, јер ће се тако утицати не само на информисаност локалне средине и самих младих, већ ће се стварати и позитивна клима у средини за шире друштвено ангажовање на побољшању положаја младих у наредном периоду . КЗМ треба да буде препозната од стране младих као место које је намењено њима, које креира и спроводи активности на чији ће садржај сами млади утицати као и на место које може да пружи све информације које интересују младог човека .

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

- Унапређење статуса и положаја локалних НВО који се баве младима;
- Развој сарадње са локалним и регионалним медијима, у циљу стварања позитивне климе за решавање проблема младих;
- Развој знања и вештина у циљу прибављања средстава из алтернативних извора финансирања, како би се спроводили иновативни омладински програми;
- Успостављање сарадње омладинских организација са локалним институцијама (и локалном самоуправом) у циљу ефикасније идентификације и коришћења постојећих ресурса.

Приоритет 4.7 Коришћење програма за младе које финансира ЕУ

Програми ЕУ су један од инструмената који Европска унија користи у циљу подршке и јачања сарадње између земаља чланица ЕУ с једне стране, и потенцијалних и земаља кандидата са друге стране у разним областима спровођења европских политика. Аплицирањем за фондове које финансира Европска унија млади добијају прилику да учествују у програмима као што су: ЕРАСМУС +, ТЕМПУС, ЕРАЗМУС МУНДУС, КОМЕНИУС, ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ И МАРИЈА КИРИ. Од наведених програма најзаступљенији је ЕРАЗМУС +.

ЕРАЗМУС +

Програм Еразмус+ покрива период 2014-2020.

Овај програм Европске уније, који обезбеђује финансирање пројеката за сарадњу у три области:

- млади,
- образовање,
- спорт

У најширем смислу, Програм Еразмус+ у области ОМЛАДИНСКОГ РАДА има следеће приоритете:

- унапређење кључних компетенција, вештина и запошљавања младих;
- промовисање инклузије и добробити младих у друштву;
- подстицање унапређења у домену рада са младима и омладинских политика на локалном, националном и међународном нивоу.

У фокусу је јачање потенцијала младих за активно учешће у грађанском друштву, развој лидерских вештина, солидарности и разумевања између култура.

Приоритети у области ОБРАЗОВАЊА су: унапређење и подршка развоју свих нивоа образовања; јачање веза између формалног, неформалног и информалног учења; оснаживање везе између образовања и света рада; стварање додатне вредности за европски простор образовања; повезивање земаља чланица у дефинисању образовних политика.

У области СПОРТА, приоритет су сарадња и умрежавање спортских организација и подршка пројектима који могу индиректно да допринесу ублажавању друштвених и економских аспеката физичке неактивности. Еразмус+ ће трајати у периоду од 2014. до 2020. године.

Еразмус+ је наследио и објединио четири програма у којима је Србија учествовала у периоду од 2007. до 2013. године: Темпус, Еразмус Мундус, Програм за целоживотно учење и програм Млади у акцији. Неки од пројеката ова четири програма се још увек спроводе.

За спровођење Програма Еразмус+ надлежне су:

- Европска комисија
- Извршна агенција за програме у области образовања, културе и медија (ЕАСЕА)
- Националне агенције у програмским земљама
- Националне Еразмус+ канцеларије у партнерским земљама
- САЛТО ресурсни центри.

Учешће Србије у Програму Еразмус+:

Институције и организације које имају право да учествују у пројектима под окриљем Програма Еразмус+ морају да припадају тзв. програмским земљама (земље Европске уније, Македонија, Исланд, Лихтенштајн, Норвешка и Турска), док су поједини делови Програма отворени и за учеснике из тзв. партнерских земаља. Партнерске земље могу бити оне које се налазе у суседству Европске уније, међу њима и Србија, али и многе друге земље света.

Програм Еразмус+ има три кључне активности и два посебна дела (Жан Моне и Спорт). Институције из Србије могу да учествују у одређеним врстама пројеката у сваком од три дела Програма Еразмус+.

У наставку сумирамо информације о могућностима за учешће организација и институција из Србије када је реч о деловима Програма који се односе на рад са младима:

КА1 – Пројекти за мобилност младих и омладинских радника

Организације и институције из Србије могу учествовати као партнерске организације, док је директно аплицирање омогућено искључиво организацијама из програмских земаља. Међутим, треба имати у виду да за активности овог типа актери из Србије *могу и сами аплицирати, али у оквиру КА2 и подакције. Изградња капацитета у области рада са младима*

КА1 – ЕВС пројекти великих размера

Организације и институције из Србије могу учествовати као партнерске организације, док је директно аплицирање омогућено искључиво организацијама из програмских земаља.

КА2 – Стратешка партнерства

Организације и институције из Србије могу учествовати као партнерске организације, док је директно аплицирање омогућено искључиво организацијама из програмских земаља.

КА2 – Изградња капацитета у области рада са младима

Разликујемо два модалитета учешћа актера из Србије, у оквиру ове подакције:

- пуноправно учешће (као апликанти) – у оквиру посебне програмске и буџетске линије под називом Омладински прозор за Западни Балкан;
- учешће у својству партнерске организације, при чему апликацију подноси друга организација/институција из неке од програмских земаља обухваћених пројектом.

КА3 – Подршка реформама политика

Организације и институције из Србије могу учествовати као партнерске организације, док је директно аплицирање омогућено искључиво организацијама из програмских земаља.

Приоритет 4.8 Континуирано образовање младих кроз систем неформалног образовања

Неформално образовање подразумева образовне активности које се организују изван формалног образовног система, са специфичном методологијом и приступом самом учешћу полазника/ца те и начинима усвајања знања и вештина. Под програмима неформалног образовања најчешће подразумевамо обуке, тренинге и радионице на којима се развијају и стичу различита знања и вештине које нису обухваћене формалним образовањем, као на пример радионице за развој социјалних вештина, или обуке за активно тражење посла. Канцеларија за младе већ дужи низ година организује ове врсте едукација и свакако ће то наставити да чини и у наредном периоду.

Видимо следеће приоритетне проблеме у овој области:

- Недовољно развијени капацитети (вештине) код младих на пољу креирања омладинских програма и пројеката;
- Недовољна информисаност о важности укључивања младих у програме неформалног образовања;
- Недовољно развијена свест код младих и шире заједнице о концепту и потреби за целоживотним образовањем;
- Недовољна сарадња између организација и релевантних институција на пољу формирања јединствене образовне политике у области целоживотног учења.

Општи циљ:

Развој свести код младих и шире заједнице о значају целоживотног учења и развоја вештина путем неформалног образовања.

Специфични циљеви:

1. Развијање знања и вештина код младих за организациони менаџмент у области цивилног сектора;
2. Развијање система континуиране подршке младима у креирању и реализацији пројеката;
3. Унапређење обима и квалитета информисаности младих о програмима неформалног образовања које креирају и реализују ОЦД;
4. Унапређење информисаности код младих о програмима неформалног образовања који се тичу предузетништва и активног тражења посла;
5. Развијање свести о потреби константног усавршавања и промовисања вредности концепта целоживотног учења код младих;
6. Подстицање сарадње ОЦД ради формирања јединствене образовне политике у области целоживотног учења.

Приоритет 4.9 Развој волонтеризма и активизма

Волонтирање представља једну од основа цивилног друштва, афирмишући оно најплеменитије у људском бићу – алтруизам, пацифизам, слободу, једнаке могућности, безбедност и правду за све људе. У ери глобализације и непрестаних промена, свет постаје све мањи, његови грађани међусобно зависнији, а односи комплекснији. Волонтирање, било да је индивидуално или групно, јесте начин на који се јачају и чувају основне људске вредности – заједништво, брига и помагање. Волонтирање пружа могућност сваком појединцу да постане и буде одговоран члан заједнице, да помажући другима учи и стиче вредна искуства. Волонтирање је начин да се успоставе везе које умањују разлике међу људима и кроз заједнички рад стварају услове за заједнички живот

Волонтирање јесте организовано добровољно пружање услуге или обављање активности од општег интереса, за опште добро или за добро другог лица, без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи.⁸

Подручја волонтерског рада обухватају оне активности које доприносе општем добру и које су корисне за целокупну заједницу:

- брига за друге људе (старе, немоћне, децу, особе са инвалидитетом, сиромашне, друштвено маргинализоване итд.);
- хуманитарни рад (помоћ приликом природних катастрофа, ратних разарања, обнова или уређења јавних простора);
- социјални рад (пружање помоћи у здравственим и/или социјалним установама, борба против кршења људских права и сл.);
- заштита животне средине (учествовање у акцијама чишћења природе, учествовање у кампањама подизања еколошке свести, рад на заштити природних добара) и
- културни рад (пружање помоћи у организовању културних догађаја и манифестација, рад на очувању културне баштине и сл.).

Активизам младих (партиципација или активно учешће младих) представља преузимање активне улоге младих у животу и развоју локалне заједнице и друштва уопште. Активни млади окупљени су око заједничке идеје зарад неке друштвене промене коју желе да изазову.

Учешће младих на локалном нивоу представља више од гласања или кандидовања на изборима. То је поседовање права, средстава, простора, прилике и подршке за учешће у активностима и акцијама и утицање на доношење одлука

Учешће младих треба да се темељи на правом партнерству између одраслих и младих, и то би требало да буде транспарентно начело политике за младе, а не само техника. Учешће је инклузиван процес који омогућава да свака млада особа унутар неке групе има могућност да, у складу са сопственим капацитетима и компетенцијама, преузме иницијативу и одређене одговорности у оквиру

- креирања политика
- планирања и спровођења програма
- менаџмента и организовања
- доношења одлука.

Свакој младој особи треба да буде обезбеђена могућност учешћа независно од њене етничке, културне, религијске, сексуалне и друге оријентације, као и различитих облика

⁸ закон о волонтирању

инвалидитета. У одређеним случајевима неопходна је додатна подршка, како би се подстакло учешће младих на равноправној основи.

Општи циљ је развој свести код младих о потреби волонтирања и активирања у друштву.

Специфични циљеви:

1. Развој волонтерског рада;
2. Различити облици неформалног образовања: тренинзи, семинари, летње школе, кампови, омладинске размене;
3. Вршњачке едукације - концепт едукације „млади за младе“;
4. Активизам у оквиру организација цивилног сектора;
5. Организовање савета младих, ђачких и студентских парламената;
6. Чланство младих у политичким организацијама, синдикатима, интересним групама.

Одељак 5

ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

Локални акциони план за младе Градске општине Стари град у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта, усвојила Влада Србије и са пратећим акционим планом.

Поред наведених докумената који се директно односе на омладинску политику, Локални акциони план за младе Градске општине Стари град креиран је на поштовању принципа и вредности дефинисаних у следећим националним документима: Стратегија за смањење сиромаштва у Србији, Националној стратегији запошљавања, Националној стратегији за борбу против ХИВ/АИДС-а и другим релевантним документима који су основ за целокупну друштвену реформу у Србији.

5.1. УСКЛАЂЕНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ ЗА МЛАДЕ

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, ова градска општина полази од општих стратешких циљева дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

1. Подстицање младих да активно учествују у друштву;
2. Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
3. Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
4. Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
5. Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
6. Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
7. Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
8. Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;
9. Унапређивање безбедности младих;

10. Чување и унапређивање здравља младих, смањење ризика и претежних поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;
11. Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

За сваки општи циљ дефинисани су специфични циљеви и мере за њихово остварење.

Остваривање ових циљева биће усклађено са наведеним принципима и вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, континуирано праћено и вредновано, како би се, у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чине темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви остварили у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

5.2 УСКЛАЂЕНОСТ СА ДРУГИМ ЛОКАЛНИМ СТРАТЕГИЈАМА

Локани акциони план за младе Градске општине Стари град, дефинише правац омладинске политике у наредном периоду, као стратешки документ. Креиран је тако да будући стратешки документи који буду усвајани, буду у узајамном складу.

Одељак 6. МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Управљање у процесу спровођења Акционог плана за младе

Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Акционог плана за младе јесте Канцеларија за младе, односно Савет за спровођење омладинске политике. Локални координатори/ке чине спону између Канцеларије и надлежних из локалне самоуправе, јавности и свих осталих учесника у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима.

Под осталим кључним актерима подразумевају се, пре свега, институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку релевантних владиних и невладиних институција и организација са републичког нивоа.

Резултати рада Канцеларије за младе, односно Савета за спровођење омладинске политике, кроз извештаје, за чију је израду задужен председник Савета, биће презентовани председнику општине и члановима Савета за спровођење омладинске политике, који ће својим одлукама обезбеђивати предуслове да се планиране активности реализују у усвојеним роковима.

Праћење и евалуација

Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења Акционог плана за младе врше:

Тим за мониторинг и евалуацију – прати и оцењује реализацију пројеката који су конкурсно изабрани и финасирају се из општинских средстава. Тим за мониторинг и евалуацију чине три представника, следеће структуре:

- локална самоуправа, стручни сарадник/ца из службе за финансије (финансијски мониторинг)
- представник/ца локалне самоуправе (Канцеларија за младе)
- представник/ца општинског Већа задужен за рад са младима

Извештај тима за евалуацију и мониторинг доставља се председнику општине и одељењу за буџет. Овај извештај је основни документ на основу којег ће се радити ревизија Акционог плана, јер он треба да садржи процену делотворности свих мера које су финасиране као и њихов утицај на локалну средину.

Одељак 7.

ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Поред промотивних активности постојао је и механизам којим су грађани могли да доставе своје коментаре, допуне или измене.

Интегрални текст Акционог плана за младе је био изложен на огласној табли општине и на званичној општинској интернет страници, а грађани су могли да, у одређеном временском периоду, доставе своје коментаре Канцеларији за младе.

После јавне расправе разматрани су пристигли коментари, на основу којих су извршене допуне и измене Акционог плана, а на одређена питања су дата потребна појашњења.

По усвајању Локалног акционог плана, путем друштвених мрежа и службе за информисање, биће извршена додатна промоција овог стратешког документа.